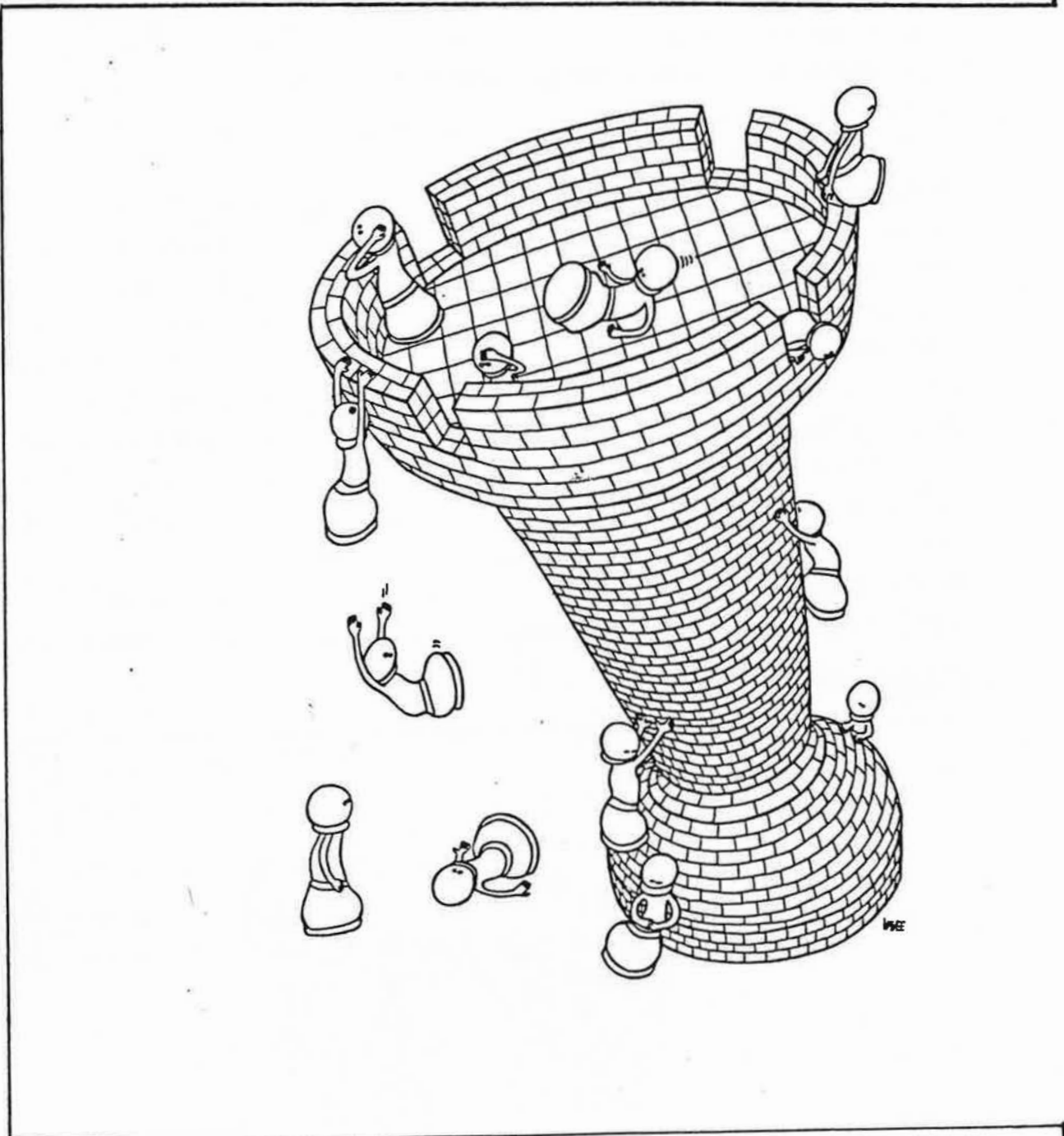

308

CAISSANIEUWS

JULI - AUGUSTUS 1988

INHOUDSOPGAVE

Redactioneel	- Jeroen Hoogenboom	3
Bestuursmededelingen/Agenda jaarvergadering	- Jeroen Hoogenboom	4
Eijgenbroodtoernooi	- Robbert van het Kaar	5
Jaarverslag Interne competitie	- Frans Oranje	7
Kort verslag van de jeugd	- Robbert van het Kaar	8
Verslag Externe competitie	- Jeroen Hoogenboom	9
Verslag penningmeester	- Piet Jonkman	11
Jaarverslag secretaris	- Piet Jonkman	11
Begroting 87/88, Jaarrek. '88 en Begroting '88/-89	- Piet Jonkman	12
Ohra, open toernooi	- Pim Zonjee	13
Partij Ohra Pim Zonjee	- Pim Zonjee	16
Partij Ohra Jan Smit	- Jan Smit	16
Partij Ohra Micha Leuw	- Micha Leuw	17
Press-cuttings	- Max Pam	19
Een kennismaking met de statistiek	- Ben van Kleef	20
Juditjes 4	- Judit Starreveld	23
Prof. Van Hulst doceert	- J. van Hulst	23
Press-cuttings: het circus van de Worldcup	- Jeroen van Trommelen	24
Het Jordaantoernooi	- Rik Lith	26
Partij De Uil - Caissa 1	- Rik Lith	27
Gedicht	- Hans Kemink	28
De Zomercompetitie	- Frans Oranje	29
Definitieve stand Wintercompetitie	- Frans Oranje	30

Omslag: Hans de Valk

REDACTIONEEL

Amsterdam, 20 augustus 1988

De Zomerstop ligt weer achter ons. Het ziet er naar uit dat het woord 'Zomer' gevoeglijk weggelaten kan worden: 'stop' dekt de lading meer dan voldoende.

Velen onder u zullen zich ongetwijfeld verplicht hebben aangenamer klimaten op te zoeken, en de redactie kan slechts hopen dat u ondanks al uw uren van wachten in file's, opstoppingen, vliegtuighallen en grensovergangen, - u toch de hulp van de psychiatrische afdeling van de ANWB heeft kunnen ontberen, ik bedoel, gek worden doe je toch het beste in je eigen land.

Vakantieavonturen komen in dit nummer tot u via de rubriek 'Prof. Van Hulst doceert', waarin de professor verslag doet van een gastdocentschap in Joegoslavië.

Ook in ander opzicht is dit nummer een typisch zomernummer; het is wat dunner dan anders. De redactie doet vanaf nu weer een beroep op u om zoveel mogelijk verslag te doen van hetgeen u op schaakgebied meemaakt.

Het zou mooi zijn als Cn. tweemaandelijks ongeveer 50 pagina's zou bevatten.

Eén van degenen aan wie dat niet zal liggen is Pim Zonjee, die, traditiegetrouw, weer vertelt over een door Caissaleden druk bezocht toernooi: het OHRA-toernooi. Als altijd van harte aanbevolen.

Tenslotte maken wij u attent op de aankondiging van het 2e Eijgenbroodtoernooi, elders in dit nummer. Geeft u zich op tijd op, vorig jaar hadden we een vol huis!

Jeroen Hoogenboom

Colofon

Caissanieuws is het clubblad van de schaakvereniging CAISSA, anno 1 mei 1951

Clublokaal

Oranjestraat

Van Ostadestraat 153
Amsterdam, oud-zuid
tel.: 020 - 662 39 17

Clubavond: dinsdags

Wedstrijdleider Interne

Frans Oranje
Lindengracht 80-3
1015 KJ Amsterdam
020-277017

Wedstrijdleider Externe

Jeroen Hoogenboom
Rustenburgstraat 153-2
1073 EX Amsterdam
020-664 13 57

Redacteur (ad interim)

Jeroen Hoogenboom
Rustenburgstraat 153-2
1073 EX Amsterdam
020- 664 13 57

Vaste medewerkers

Errit Petersma
Robbert van het Kaar
Pim Zonjee
Frans Oranje
J. van Hulst
André Bach

Postgiro

nr 460 28 82
t.n.v. S.V. Caissa, Amsterdam

Secretaris/penningmeester

Piet Jonkman
2e Tuindwarsstraat 14-2
1015 RZ Amsterdam
020 - 278743

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Jeroen Hoogenboom

Er zijn bij het Bestuur voor de komende ledenvergadering op 6 september aanstaande, geen voorstellen van Caissaleden binnengekomen.

Het Bestuur zelf komt met een wijzigingsvoorstel met betrekking tot artikel 11 van het Competitiereglement.

Dit voorstel luidt: Het speltempo in de interne competitie bedraagt 1 uur en 3 kwartier per persoon voor de eerste 40 zetten, daarna is het tempo 1 uur per persoon voor 20 zetten. Er wordt gespeeld volgens de officiële FIDE-regels.

De reden voor deze wijziging (40 zetten in $1\frac{3}{4}$ uur in plaats van 35 zetten in $1\frac{1}{2}$ uur) ligt in het feit dat Caissa met deze aanpassing beter aansluit bij de externe competitie en toernooien.

Tot dusverre is Caissa één van de weinige clubs die van het officiële speltempo afwijkt. Een klein, bijkomend, voordeeltje is tevens dat het aantal afgebroken partijen iets zal afnemen.

AGENDA

Jaarvergadering der S.V. CAISSA, op dinsdag 6 september 1988.

1. Opening
2. Notulen jaarvergadering 1987 (Cn. 303, pag. 8 t/m 11)
3. Verslag wedstrijdleider Interne
4. Verslag wedstrijdleider Externe
5. Verslag secretaris
6. Verslag penningmeester
7. Verslag kascontrolecommissie
8. Décharge penningmeester
9. Verslag jeugdcommissaris
10. Begroting 1988/1989
11. Benoeming kascontrolecommissie
12. Wijzigingsvoorstel Competitiereglement
13. Prijsuitreiking Competitie 1987/1988
14. Voorstel deelname SGA 1988/1989
15. Bestuursverkiezing: her- en verkiebaar: Petersma, Oranje, van het Kaar, Hoogenboom, Jonkman
kandidaten: Jonkman en Steemers
16. Benoeming redacteur Caissanieuws. Kandidaat: Jeroen Hoogenboom
17. Rondvraag
18. Sluiting

AGENDA S.V. CAISSA

23. aug. 1988	dinsdag	9e ronde zomercompetitie
30 aug. 1988	dinsdag	10e ronde zomercompetitie
6 sept. 1988	dinsdag	JAARVERGADERING
13 sept. 1988	dinsdag	1e ronde wintercompetitie

De Stichting Caissa organiseert
het
EIJGENBROODTOERNOOI

een

WEEKENDTOERNOOI

(6 ronden zwitsers)

te

AMSTERDAM

op

23, 24 en 25 september 1988

De organisatoren verzoeken alle Caissaleden met klem zich zo snel mogelijk op te geven. Op die manier weet u zeker dat u er op tijd bij bent, en wij kunnen in een vroeg stadium een deel van de administratieve werkzaamheden verrichten.

Daarom: meldt u aan bij Jeroen Hoogenboom, Errit Petersma of ondergetekende. Dat kan op de club, dat kan telefonisch (Jeroen: 020-6641357 - Errit: 020-845514) en dat kan door overmaking van het inschrijfgeld (25,-) op giro 272991 t.n.v. Stichting Caissa.

Tenslotte nogmaals het verzoek propaganda te maken voor het toernooi (bij voorbeeld door het verspreiden van folders!) en u op te geven als medewerker tijdens het toernooi (bij voorbeeld één dagdeel).

Wij rekenen op uw aanmelding en hulp!

Robbert van het Kaar

PROGRAMMA

vrijdag 23 sept. 1988:	aanmelding	18.30 - 19.15 uur
	opening	19.15 - 19.30 uur
	1e ronde	19.30 - 23.30 uur
zaterdag 24 sept. 1988:	2e ronde	09.00 - 13.00 uur
	3e ronde	14.00 - 18.00 uur
	4e ronde	19.30 - 23.30 uur
zondag 25 sept. 1988:	5e ronde	09.00 - 13.00 uur
	6e ronde	14.00 - 18.00 uur
	prijsuitreiking	18.30 uur.

Het is toegestaan aan één van de eerste vier ronden niet deel te nemen, mits dit vóór het begin van het toernooi kenbaar is gemaakt; men krijgt dan in de betreffende ronde een half punt.

PRIJZEN

1e prijs	f 500,-
2e	f 350,-
3e	f 250,-
4e	f 100,-
5e	f 50,-
6e	f 50,-
7e	f 50,-
8e	f 50,-

Ratingprijzen

per categorie	1e prijs	f 300,-
	2e	f 150,-
	3e	f 100,-

Er zijn twee categorieën, die beide ongeveer een derde deel van het deelnemersveld omvatten.

Bij gelijk eindigen worden prijzen gedeeld. Per deelnemer wordt slechts één prijs uitgekeerd.
Het maximale aantal deelnemers is 150.

SPEELTEMPO

40 zetten in 1 uur en 45 minuten; na de 40e zet wordt de klok 15 minuten teruggezet, waarna de partij wordt uitgevluggerd volgens het enigszins aangepaste FIDE-snelschaakreglement voor 5-minutenpartijen.

Het reglement zal in de speelzaal verkrijgbaar zijn.

INSCHRIJVING

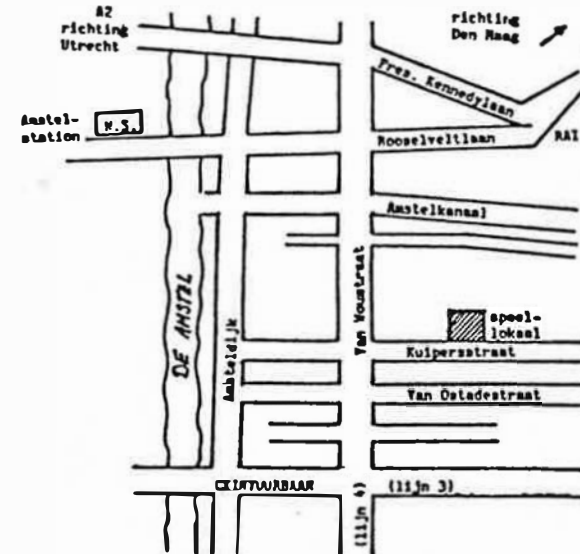
Door overschrijving van f 25,- op giro 272991 ten name van de Stichting Caissa te Amsterdam, onder vermelding van speelsterkte (ELO-rating en/of klasse) en eventuele schaakvereniging, tot uiterlijk 13 september 1988.

Of telefonische aanmelding bij:
Jeroen Hoogenboom 020 - 6641357
Errit Petersma 020 - 845514

Of op dinsdagavond bij de schaakvereniging CAISSA, Van Ostadestraat 153, Amsterdam, de Pijp.

SPEELLOKAAL

Sociale Academie CICSA, Kuipersstraat 151, Amsterdam, telefoon (alleen tijdens toernooi) 020 - 6642411, tramlijn 3 of 4, halte Van Woustraat/Ceintuurbaan.

**HOEZO..... KIES EXACT?
HELPT WISKUNDE MENSEN SOMS UIT DE PROBLEMEN?
SOCIALE BEROEPEN: MOOI WERK**

Inrichtingswerk: onmisbaar
Kultureel werk: broednodig
Maatschappelijk werk: we kunnen niet zonder.

INRICHTINGSWERK
KULTUREEL WERK
MAATSCHAPPELIJK WERK

hva

Op 15 september 1987 ging de 37e wintercompetitie van start van de SV Caissa in Amsterdam. Er waren 76 spelers en maar liefst 9 afgebroken partijen! De 30e en laatste ronde was op 26 april 1988, we tellen weer 76 spelers van Caissa en 1 afgebroken partij, maar wel 9 remises! Achter dit verslag is een overzicht van alle ronden en het aantal spelers, gesplitst naar externe en interne competitie. We komen op een gemiddelde van 71 spelers intern en 10 extern per ronde.

Rik Lith ontrooft Robbert van het Kaar als clubkampioen. Nog een 'outsider' Guido Royakkers wordt 2e en daarna volgen 3, 4 en 5, de nummers 1, 2 en 3 van vorig jaar: Robbert van het Kaar, Micha Leuw en Marcel Nielen.

Deze competitie registreerden we hoe vaak iemand aanwezig is en de weerstandspunten, naast bestaande cijfers als punten, waardecijfer, kleursaldo etc.

Er zijn vier leden, die 30 dinsdagen op of voor Caissa hebben gespeeld: Knop, Smit, Hemmes en de Valk. De meeste weerstandspunten scoort Rob Wildschut: 423,5! Volgend jaar zullen bij externe wedstrijden de eigen score bij de weerstandspunten worden meegenomen. De spelers van Caissa 1 zullen daar niet veel van merken.

De eerste lijst van de wintercompetitie 1987/88 heeft 98 namen. De laatste lijst heeft er 128, maar de laatste naam telt niet mee (Bond voor Allen). We kunnen van een behoorlijke groei in het afgelopen seizoen spreken. Niet alle nieuwe leden blijven volhouden, maar per saldo is Caissa er in het afgelopen jaar zo'n 30 spelers op vooruitgegaan.

Ook constateren we dat minder spelers 'obsceur' worden. Naast de vier bovengenoemde toppers kunnen we van een behoorlijke opkomst spreken.

Nieuw in het afgelopen seizoen zijn de vriendschappelijke ontmoetingen met 'De Raadsheer' en het 'Eygenbrood-toernooi'. Een belangrijke verbetering is de nieuwe sluitingstijd van 00.30 uur. Het is duidelijk te merken geweest aan het aantal afgebroken partijen: intern en extern!

De externe competitie zal apart worden verslagen, evenals de verschillende Cup-activiteiten (KNSB, SGA en Gruenbauer!).

De kampioen van Caissa neemt niet alleen met het aantal punten (4881) maar ook met een score van 22 en een percentage van 81% de topositie in. En passant veroverde dit 'monster' ook nog het snelschaakkampioenschap van de club. Dit kampioenschap werd na de interne competitie op twee dinsdagavonden in mei gespeeld. In aansluiting daarop begint de Zomercompetitie, altijd 10 ronden. Rekenen we het bezoek van 'De Raadsheer' mee en de keer dat de teams tegen elkaar zijn uitgekomen, dan wil het zeggen, dat Caissa 44 ronden intern heeft gespeeld dit seizoen, 1 avond werd er vergaderd, 3 dinsdagavonden werd er gevluggerd of gevierkampd, met eenmaal een simultaan van de nieuwe kampioen aan 23 borden, en konden afgebroken partijen worden uitgespeeld. De resterende vier dinsdagen is het voor Caissa echt vakantie geweest!

Spectaculair waren de eindposities van Robbert Jan Schaper, Eric Verlinde, Piet Jonkman en Peter Hofman.

Overigens mag ik verwijzen naar de commentaren op de stand van Andre Bach in Caissa Nieuws.

We hebben alle reden om met groot vertrouwen en enthousiasme de 38e wintercompetitie van Caissa op dinsdag 13 september 1988 van start te laten gaan.

Bijlage Jaarverslag Wintercompetitie 1987/88

Ronde	Spelers per ronde			max punten	+/-
	int.	ext.	tot.		
1	76	0	76	651	
2	82	0	82	849	198
3	74	10	84	1047	198
4	66	8	74	1134	87
5	82	0	82	1353	219
6	70	20	90	1022	-331 (oe ronde!)
7	70	10	80	1339	317
8	66	8	74	1356	17
9	68	10	78	1539	183
10	76	8	84	1580	41
11	56	20	76	1788	208
12	72	8	80	1861	73
13	70	10	80	2083	222
14	52	16	68	2156	73
15	74	0	74	2264	108
16	84	0	84	2362	98
17	72	20	92	2582	220
18	72	8	80	2693	111
19	82	4	86	2887	194
20	78	18	96	3107	220
21	82	10	92	3319	212
22	76	8	84	3398	79
23	66	14	80	3507	109
24	60	16	76	3678	171
25	70	10	80	3786	108
26	82	0	82	3998	212
27	68	10	78	4074	76
28	62	16	78	4464	390
29	58	20	78	4662	198
30	70	6	76	4881	219
Gemiddeld	71	10	81	per ronde	

Kort verslag van de Jeugd

Robbert van het Kaar

Zoals u allen heeft kunnen merken is de Caissa-jeugd niet meer wat het geweest is. De tijden van weleer met zo'n 30 kinderen per avond zijn voorbij. Ook de (regelmaat) van de begeleiding laat te wensen over. Er is zelfs overwogen om de jeugdafdeling op te heffen. Dit zou echter een te grote stap terug betekenen: een groot aantal leden zijn via de jeugdafdeling doorgestroomd naar de senioren.

Op dit moment is er vaste kern van acht -nog heel jonge- kinderen, die allemaal erg enthousiast zijn en in september ook zeker weer terugkomen. Dit moet de kern worden van een grotere afdeling.

Essentieel is echter dat de begeleiding wordt verbeterd. Vandaar een dringende oproep aan vooral oudere leden om zich in te zetten voor de jeugd. Het belangrijkste is met een zekere regelmaat aanwezig zijn tussen zeven en acht. In zo'n grote vereniging als Caissa moet het toch mogelijk zijn voldoende begeleiding te vinden? Heeft u interesse, neem dan contact op met iemand van het bestuur, of met de huidige begeleiders Pelle Mug en Robbert van het Kaar.

VERSLAG KNSB- EN SGA COMPETITIE SCHAAKVERENIGING CAISSA

1987/1988

van Jeroen Hoogenboom, Bondswedstrijdleader

Het afgelopen seizoen is Caissa met 7 teams uitgekomen, één in de KNSB-competitie 3e klasse, en zes in de onderbond (SGA). We hadden één jeugdteam ingeschreven, maar moesten dat na drie ronden terugtrekken omdat het competitie-reglement van de SGA niet toestond dat de spelers daarvan ook in de seniorencompetitie uitkwamen. Dit is inmiddels, mede op verzoek van Caissa, wél toegestaan. U vindt hieronder de teamresultaten en de persoonlijke resultaten van teamspelers.

CAISSA 1 (KNSB, 3e klasse)

Het eerste startte voortvarend met 4 uit 4. Daarna kwam het keerpunt tegen Voor-schoten: gelijkspel, én het vertrek van Michel Kahn. De volgende twee wedstrijden werden met respectievelijk 5-3 en 6-2 verloren, gevolgd door weer een gelijkspel en een overwinning. Daarmee werd C 1 met 12 uit 9 tweede in hun poule. Er werd negen maal een beroep op invallers gedaan, waaronder Clemens de Vos (3 uit 3!). Topscorer: Rik Lith met 78% (7 uit 9). Teamleider: Errit Petersma.

CAISSA 2 (promotieklasse)

Het eerste seizoen in de promotieklasse. Het was duidelijk even wennen. Twee overwinningen, vier maal verlies en één gelijkspel waren goed voor 5 matchpunten uit 7 ronden, waarmee C 2 op de zesde plaats eindigde. Teamleider was Marcel Nielen. Er werd slechts viermaal een beroep gedaan op invallers. Topscorers: Clemens de Vos (5 uit 6, 83%), Martin Nusink (3½ uit 5, 70%) en Marcel Nielen (4½ uit 7, 64%).

CAISSA 3 (2^e klasse)

Met vier overwinningen en drie nederlagen is C 3 als vierde geëindigd, met 8 uit 7. Een moeizaam begin, herstel halverwege. Zeven maal was er een invaller nodig. Topscorers: Peter Hofman (5 uit 6, 83%!) en Pieter de Jong (4½ uit 6, 75%). Teamleider: Jeroen Hoogenboom.

CAISSA 4 (3^e klasse)

Zes overwinningen en een nederlaag brachten C 4 het kampioenschap. Met 12 uit 7 hebben zij voor Caissa een klok in de wacht gesleept. Alle hulde!! Onder leiding van Leo Oomens vielen er acht keer spelers in, vooral uit het zesde. Topscorers: Piet Jonkman (4½ uit 5, 90%), Diederik van Rappard (6½ uit 7!, 93%) en Harry Jaspers (5 uit 6, 83%).

CAISSA 5 (4^e klasse)

Het ging even moeilijk met vijfde en teamleider Ben van Kleef zag zich gedwongen tegen degradatiegevaar te vechten. Hetgeen ertoe leidde dat C 5 na drie nederlagen, drie overwinningen en een gelijkspel eindigde op de vijfde plaats met 7 uit 7. Zonder hulp ging dit niet. Maar liefst 12 maal speelde er een invaller mee. Topscorer: Stephan Steemers (6 uit 9, 67%).

CAISSA 6 (4^e klasse)

Ook hier alle hulde vanwege het kampioenschap! Ondanks het gestaag groeiende pessimisme van teamleider Paul Deken, waarvan u in Caissanieuws flinke staaltjes hebt kunnen lezen, -(hij kreeg ook wel een behoorlijke dreun te verwerken toen C 6 met maar liefst 7-1 verloor van Probleem 6)-, won zijn team de cruciale laatste wedstrijd tegen Chaturanga. Dat was één van de vijf overwinningen tegen twee nederlagen. C 6 had niet meer dan tweemaal een invaller nodig. Topscorers: Pierre Cuypers (6 uit 6!), Robert-Jan Schaper (6 uit 7, 86%) en Willem Deken (5½ uit 8, 69%).

CAISSA 7 (4e klasse)

Frans Oranje leidde zijn team via vier overwinningen, twee nederlagen en een ge-

lijkspel naar de vierde plaats. Dit team bestond voor het merendeel uit jeugdspelers, die daarin ervaring in de externe competitie konden opdoen.

Topscoreers: Bert Wijchgel (5 uit 6, 83% en Elmar Jonasse (4½ uit 6, 75%).

We kunnen terugkijken op een geslaagd seizoen, twee teams zijn kampioen geworden. Het volgende seizoen zullen we met 8 teams uitkomen, Caissa is er inmiddels groot genoeg voor. Alle teamleiders worden bedankt voor hun moeite en inzet, zonder hen zou er geen team kunnen draaien.

Tenslotte een overzicht van de persoonlijke resultaten van spelers die tenminste vier partijen gespeeld hebben. Hierin opgenomen zijn ook de invalbeurten en de wedstrijden voor de SGA-cup.

PERSOONLIJKE RESULTATEN

1. Pierre Cuypers	C6	6	uit 6	100%
2. Robert-Jan Schaper	C6	9	uit 10	90%
Piet Jonkman	C4	4½	uit 5	90%
4. Bert Wijchgel	C7	8	uit 9	89%
5. Clemens de Vos	C2	8½	uit 11	86%
6. Diederik van Rappard	C4	7½	uit 9	83%
Peter Hofman	C3	5	uit 6	83%
Harry Jaspers	C4	5	uit 6	83%
9. Rik Lith	C1	7	uit 9	78%
10. Pieter de Jong	C3	4½	uit 6	75%
Elmar Jonasse	C7	4½	uit 6	75%
12. Martin Nusink	C2	3½	uit 5	70%
13. Willem Deken	C6	5½	uit 8	69%
14. Stephan Steemers	C5	6	uit 9	67%
15. David Leviathan	C3	4½	uit 7	64%
Leo Oomens	C4	4½	uit 7	64%
17. Ben van Kleef	C5	5	uit 8	63%
18. Paul Deken	C6	5½	uit 9	61%
19. Michel Kahn	C1	3	uit 5	60%
Wam Cornelissen	C4	3	uit 5	60%
21. Piet van Ammers	C3	4	uit 7	57%
Kees Sterrenburg	C1	4	uit 7	57%
Paula Deken	C6	4	uit 7	57%
Marco Vervoort	C7	4	uit 7	57%
25. Robbert van het Kaar	C1	5	uit 9	56%
Anton Deken	C6	5	uit 9	56%
Micha Leuw	C1	4½	uit 8	56%
Han de l'Ecluse	C1	4½	uit 8	56%
Joost Buijs	C2	4½	uit 8	56%
Frans Thomése	C5	4½	uit 8	56%
31. Wes Galekop	C2	5½	uit 11	50%
Erik Verlinde	C5	5	uit 10	50%
Judit Starreveld	C6	4½	uit 9	50%
André Bach	C3	4	uit 8	50%
Bart de Wilde	C7	3	uit 6	50%
Hans Kuyper	C4	3	uit 6	50%
Dick Paulis	C2	3	uit 6	50%
Frans Oranje	C7	3	uit 6	50%
Leslie Gebhard	C5	2	uit 4	50%
40. Errit Petersma	C2	5½	uit 12	46%
Marcel Nielen	C2	5½	uit 12	46%
42. Geert Dekker	C4	3½	uit 8	44%
43. Dhr van Steden	C3	2½	uit 6	42%
Pelle Mug	C3	2½	uit 6	42%
Mark Ligtenstein	C6	2½	uit 6	42%
46. Jeroen Hoogenboom	C3	2	uit 5	40%
47. Rob Wildschut	C1	3	uit 8	38%
48. Dhr Neidig	C4	2	uit 6	33%
Harry Cornelissen	C3	2	uit 6	33%

René van Batenburg	C4	2	uit 6	33%
Maarten Leuw	C7	2	uit 6	33%
52. Djon Spelbrink	C1	2 $\frac{1}{2}$	uit 8	31%
53. Elwin Osterwald	C7	1 $\frac{1}{2}$	uit 5	30%
Mattias van Zwet	C2	1 $\frac{1}{2}$	uit 5	30%
55. Nico Venderbosch	C3	2	uit 7	29%
Paul Deege	C5	2	uit 7	29%
57. Hans Uiterwijk	C2	1	uit 4	25%
58. Dirk Wolters	C4	1	uit 5	20%
Joost Fryda	C7	1	uit 5	20%
60. Hans Dirks	C2	1	uit 6	17%
61. Carin Giessen	C6	$\frac{1}{2}$	uit 4	13%
Jan Smit	C2	$\frac{1}{2}$	uit 4	13%

Verslag Penningmeester Piet Jonkman

De financiële positie van Caissa heeft zich hersteld, dankzij de contributie-
verhoging van 1987 en een lichte ledengroei.

Volgens de balans van 1986 en 1987 was er vorig jaar een financiële teruggang
van f 1.614,72.

Als we dit jaar wat de balans betreft de opzet van ex-penningmeester Pelle
Mug zouden volgen, blijkt daaruit dat er nu sprake is van een financiële
groei van f 1.627,58. Inmiddels is echter op de balans de post Materiaal op-
gevoerd, groot f 3.500,-, waardoor de balans afwijkt van die van vorig jaar.

Het blijkt nodig de huidige contributiegelden te handhaven en niet te verla-
gen (of te verhogen), omdat de vereniging nog bezig is met een afbetaling van
het nieuwe materiaal. Die afbetaling duurt 36 maanden en is ingegaan op
1 januari 1988.

En er komen dit seizoen ook nieuwe onkosten van de KNSB en de SGA zijde, zoals
verhoging contributieafdracht SGA en ratingkosten 2e klasse SGA, benevens het
inschrijfgeld KNSB voor ons 1e team.

JAARVERSLAG SECRETARIS PIET JONKMAN

Overzicht ledengroei S.V. Caissa per maand:

maand	senior	junior	aspirant	neven	totaal	
31.07.1987	96	7	13	9	125	
31.08.1987	96	7	13	9	125	
30.09.1987	99	7	13	9	128	(+3)
31.10.1987	97	5	12	12	126	(-2)
30.11.1987	98	5	13	12	128	(+2)
31.12.1987	98	5	13	12	128	
31.01.1988	102	5	14	12	133	(+5)
29.02.1988	102	5	14	11	132	(-1)
31.03.1988	104	5	14	12	135	(+3)
30.04.1988	105	5	14	12	136	(+1)
31.05.1988	106	5	16	12	139	(+3)
30.06.1988	106	5	16	12	139	
31.07.1988	104	4	15	11	134	(-5)

Uit dit overzicht blijkt dat Caissa's ledengroei met 7,2% is toegenomen.
De grootste groei zit bij de senioren: 8,3%.

BEGROTING 1987/88, JAARREKENING 1987/88 en BEGROTING 1988/89 van de S.V.CAISSA per 31 juli 1988.

Piet Jonkman

B A T E N			L A S T E N				
	begr. 1987/88	JAARR. 1987/88	begr. 1988/89		begr. 1987/88	JAARR. 1987/88	begr. 1988/89
contributie	f 13.680,-	f 13.781,69	f 14.680,-	zaalhuur	f 3.000,-	f 3.300,-	f 3.275,-
rente	20,-	12,43	10,-	Caissanieuws	2.000,-	2.073,20	2.150,-
donaties	15,-	35,-	25,-	contributie SGA	5.000,-	4.589,65	5.000,-
verkoop boekjes	35,-	30,-	30,-	computerkosten	250,-	250,-	250,-
opbrengst materiaal	-,	562,- ¹⁾	-,	aanschaffingen	-,	271,15 ¹⁾	400,-
diversen	-,	120,-	-,	aflossing lening	800,-	559,44 ²⁾	960,-
				plus rente			
				porti	200,-	137,25	200,-
				vervoerskosten	200,-	222,55	250,-
				bestuurskosten	1.000,-	1.359,43 ³⁾	1.000,-
				KNSB	-,	-,	140,- ⁴⁾
				reparatie materiaal	-,	-,	100,-
				diversen	500,-	288,90 ⁵⁾	500,-
				Eijgenbroodtoernooi	500,-	500,-	500,-
				positief saldo	300,-	989,55	20,-
	f 13.750,-	f 14.541,12	f 14.745,-		f 13.750,-	f 14.541,12	f 14.745,-
	=====	=====	=====		=====	=====	=====

¹⁾ f 562,- verkoop oude schaakborden en stukken

- ¹⁾ o.a. girokaarten f 162,- (uitgave voor circa 4 jaar)
²⁾ in jan. 1988 begonnen met maandelijkse afbetaling; f 79,92. betreft aankoop borden en stukken. Afbetaling duurt 36 mndn.
³⁾ o.a. f 437,73 prijzen, f 336,- notaris (eenmalige uitgave) f 350,70 computermateriaal, f 125,- consumpties.
⁴⁾ reiskosten te team, nieuwe verdeelsleutel KNSB.
⁵⁾ o.a. f 128,20 foto's en labels wedstrijdleader Interne.

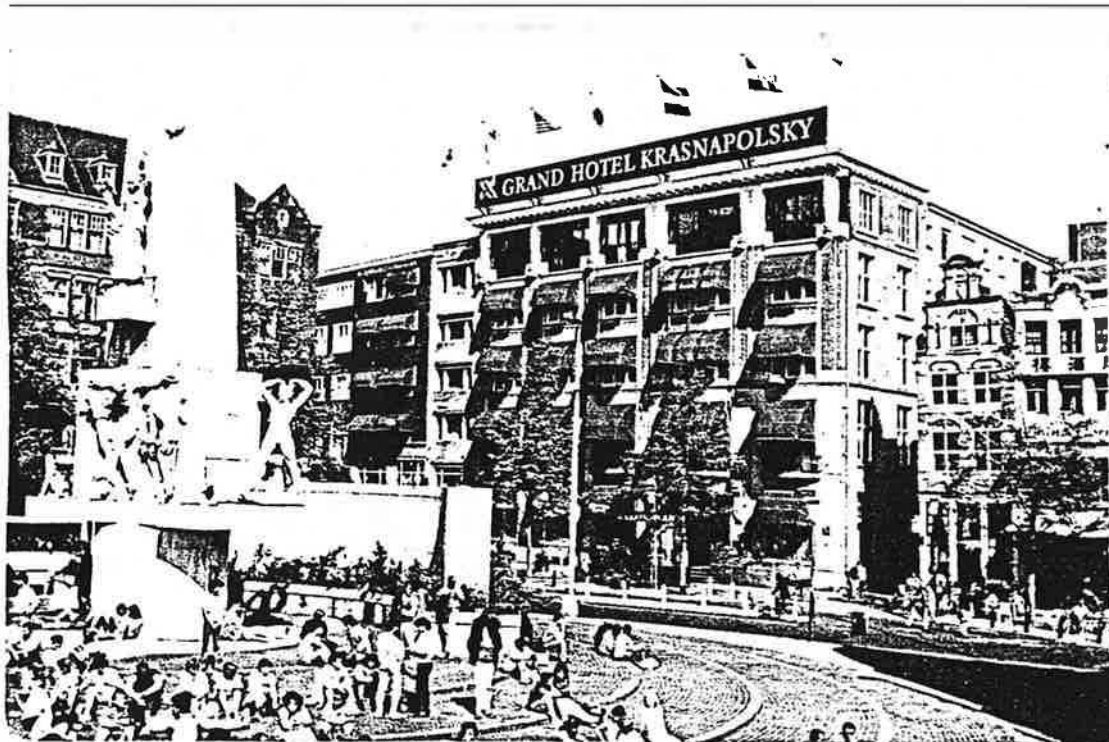
BALANS SV CAISSA	31.7.1987	31.7.1988
ACTIVA		
materiaal	f 1.714,47	f 3.500,-
giro/bank	885,- ¹⁾	3.014,55
nog te ontv. contr.		1.160,- ²⁾
	f 2.599,47	f 7.674,55
	=====	=====

	31.7.1987	31.7.1988
PASSIVA		
crediteuren	f 500,00	f 447,50
aflossing lening	-,	2.317,68
eigen vermogen	2.099,47	4.909,37 ³⁾
	f 2.599,47	f 7.674,55
	=====	=====

- ¹⁾ exclusief f 450,- dubieuze debiteuren;
²⁾ " " 745,- " " , aangenomen moet worden dat deze leden per 1 oktober 1988 als lid geschrapt worden.
³⁾ wgens opvoeren materiaal sterk verhoogd in verg. met vorig jaar.

OLIDA
OPEN TOERNOOI 1988

Van zondag 31 juli t/m zaterdag 6 augustus werd in de grote (A - D2) en de kleine zaal (D3 - E) van Krasnapolsky het open gedeelte van het Ohrschaaktoernooi 1988 gehouden.

Men kon inschrijven voor de avondgroepen A - E, de daggroepen D en E of beide.

Daar dit jaar in Caïssanieuws geen aandacht was besteed aan het toernooi, liep het aantal deelnemende clubleden met 28% scherp terug tot ongeveer dat van 1986 (16 leden), nl. van 25 Caïssanen vorig jaar naar 18 dit jaar. Ook het aantal promoties nam drastisch af: van 4 in '87 tot 1 in '88.

Geen resultaat om over naar (het club)huis te schrijven, ware het niet dat die ene promotie verdient in de spotlights geplaatst te worden: Micha Leuw presteerde het om met zijn gedeeld eerste plaats in de B1-groep te promoveren naar de A-groep, broedplaats voor veelbelovende vogels van de grootmeestergroep. Micha verschaftte ons desverzocht een tweetal bloedstollende partijen en zag spontaan af van het auteursrecht daarop. Guido Royackers handhaafde zich met 3 punten royaal in deze sterke groep.

Onze enige vertegenwoordiger in de A-groep, nationaal meester Rik Lith, vluggerde 3 punten bij elkaar, wat gezien zijn hoge score aan weerstandspunten, in deze subgrootmeestergroep toch een respectabele prestatie mag worden genoemd.

In de C-groep behaalde ook Kees Sterrenburg 3 punten.

Hij was daar niet over te spreken en daarmee in koor met de meesten die ik om commentaar vroeg op hun prestaties. Een litanie van klachten over huizenhoog gewonnen posities vernietigd door onvoorstelbare fouten, briljante concepties omgebracht door onnozele zetverwisselingen, gevallen van acute brain disfunction en tegenstanders die men reeds in nachtmerries was tegengekomen.

Er bevonden zich onder mijn interviewees naar het scheen weinigen die de weelde van een gewonnen stelling konden dragen. Zulks in goed gezelschap van voormalige cracks als Donner, (Carel) van den Berg en Barendregt.

'Geef maar een pion weg, dan win je wel.' werd Donner geraden.

Zelf verloor ik twee partijen door a (zonder accent aigu Errit, het is geen Frans) tempo te zetten, d.w.z. niet a tempo nadat mijn tegenstander had gezet, maar a tempo nadat ik aan zet zijnde, al enige tijd een aantal varianten had bekeken en dan die geniale inval generzijds kreeg: Pc5 natuurlijk!

Dan is het sterk zijn, op de tanden bijten en niet uitvoeren, maar de zet tegen het licht houden, bevoelen en besnuffelen - waarna de sprankelende ingeving vaak ontmaskerd wordt als een duivelse influistering, plaveiend de weg naar de verdoemenis.

Maar dit terzijde.

Iemand die ik niet hoorde klagen was André Bach in de D-groep.

We schaakten weliswaar niet in dezelfde subgroep, maar wel in hetzelfde schemerlicht in dezelfde zaal. Ik hoefde maar over mijn schouder te kijken om op André's bord dat soort oogstrelende wurgstellingen aan te treffen waarbij hij zich het lekkerst voelt en met vrucht, want met $4\frac{1}{2}$ punt boek je toch een potentiële promotie.

Onze zo deerlijk absente clubgenoot Frans de Vreeze bijvoorbeeld, verhoogde zijn gefixeerde rating van 1600 van vorig jaar m.b.v. zijn $4\frac{1}{2}$ punt in de E-groep toen, tot 1795 dit jaar. Kennelijk voldoende om zijn inschrijving in de D-groep gehonoreerd te krijgen. Maar hoeveel zwaarder moet die D-groep niet zijn! De Vreeze viel terug van $4\frac{1}{2}$ naar 1 punt en Van Ammers (wat heb je aan pionnen Piet, als je winnen wilt en je gebruikt ze niet?) van 6 naar 1 punt. Kwestie van wennen waarschijnlijk, dus kousen ophalen en volgend jaar gewoon weer die D-groep want een degradatieregeling bestaat niet, zij het dat voor D-ze poule in beginsel een minimumrating van 1700 wordt aangehouden.

Van Jan Smit, die met 4 punten een keurige 57% scoorde, treft u een solide positionele partij aan tegen de Gambitcoryfee Naerebout die werd gevloerd door een elegante petite combinaison.

Van mijzelf een partij met een minder solide hakfragment, getoond vanuit een diagram, waarin zwart wordt bevangen door koudwatervrees: een a prima vista zeer te duchten paardvork blijkt paradoxaal genoeg volstrekt krachteloos. Men zie het partijengedeelte van dit verslag.

Van de E-groep hebben mij geen partijen bereikt, wellicht omdat de resultaten wat tegenvielen. We kregen vorig jaar immers van twee van de drie promovendi in deze poule vier partijen, zodat een relatie met de resultaten zich opdringt; al moeten die worden gerelativeerd o.g.v. het geringe aantal ronden, waardoor de zwijnsfactor een kans krijgt.

Overigens laten de leerzame, vreugdevolle, maar natuurlijk ook zielspijtende ervaringen die men onderging, zich moeilijk kwantificeren; terwijl daar toch alles om draait, nietwaar?

In de D-groep deed zich nog een curieus incident voor.

In de partij Schram - mw Sondij had de laatste koning, paard, loper en een viertal (vrij)pionnen, maar geen tijd, nauwelijks een minuut.

De heer Schram echter had nog een half uur en ook nog een koning, maar zeer kaal. Schram is een wat oudere heer die regelmatig aan toernooien deelneemt

en berucht is door zijn gewoonte om met de vingers te trommelen als hij niet aan zet is. Ook weet hij van geen opgeven in verloren stelling, maar trommelt des te harder wanneer zijn tegenstander zich daaraan bezondigt.

Hij was dus niet in tijdnood maar ramde net als zijn opponente op de klok alsof hij zijn trein naar Abcoude dreigde te missen. Een pion promoveerde en ook een tweede holde ter dame, toen de wedstrijdleader ingreep door op te merken dat men kon ophouden omdat 'zwart niet meer kon verliezen'. De spelers ramden echter verder, ofschoon met gefronste wenkbrauwen, totdat de geldingsdrangerige arbiter de klok stil zette, opnieuw vaststellend dat 'zwart niet kon verliezen'. Verbazing alom over het intrappen van deze wijd openstaande deur, want zwarts ambities gingen uiteraard verder dan 'niet verliezen'. Er werd dus heftig verder gespeeld totdat Sondij Schram met twee dames mat zette, vier seconden voordat haar vlag het begaf. De deputy referee haastte zich daarop naar huis, snakkend naar adem en inzage van de bondscursus.

Afsluitend kan worden geconstateerd dat het weer een smetteloos georganiseerd toernooi was, waarvan het open gedeelte werd gewonnen door de winnaar van de A-groep, de Amstelveense FIDE-meester Piet Peelen (2344), zie foto.

Anders dan vorige jaren, zal het reeds in september te verschijnen toernooiboek nu ook alle uitslagen van het open toernooi bevatten.

Enne .. de prijzen van koffie (f2,25), bier en fris (f3,-) waren nog steeds hoog, zodat we gelukkig opnieuw niet in de rij hoefden te staan.

De verlichting voor de D- en E-groepen was weer belabberd en de huisvesting volgend jaar niet meer in Krasnapolsky.

<u>CATSSALEDEN</u>		<u>GROEP</u>	<u>PUNTEN</u>	<u>WEERSTANDP.</u>	<u>RATING SEPT. '87</u>
Rik	LITH	A	3	31½	2112
Micha	LEUW	B1	5↑	21	1915
Guido	ROYAKKERS	B1	3	29½	2048
Kees	STERRENBURG	C3	3	20½	1864
André	BACH	D3	4½	27	1798
Jan	SMT	D3	4	27	1730
Pim	ZONJEE	D4	3½	21	1681
Eric	VERLINDE	D1	3	18½	1449
dhr A.	NEIDIG	D3	2½	18	1570
Piet	VAN AMMERS	D4	1	21	1649
Frans	DE VREEZE	D1	1	20	1795
Paul	DEKEN	E7	4½	30½	1691
Hans	DE VALK	E2	4	27½	1600
Paul	GOULD	E1	4	31	1492
"		E8	4	22	"
Judit	STARREVELD	E9	3½	27½	1398
Jeanne	POTTERS	E7	3	18	1505
dhr H.	LOUISZOON	E2	3	22½	1458
"		E9	2	20½	"
Miriam	KOOPMANS	E7	2	20	1237

VIERDE RONDE OHRA OPEN, AMSTERDAM 1988

F. Naerebout (1756) - J. Smit (1730)

1.	b3	Pf6
2.	Lb2	d5
3.	e3	Lf5
4.	Pf3	e6
5.	Le2	Ld6
6.	a4	a6
7.	0-0	Pd7
8.	Pd4	Lg6
9.	f4	c5
10.	Pf3	Dc7
11.	c4	0-0
12.	Pa3	Tad8
13.	Tc1	d4
14.	Ph4	Le4
15.	d3	Lc6
16.	Dd2	dxe3
17.	Dxe3	Tfe8

D-groep

18.	Pc2	Pf8
19.	Dg3	Pg6
20.	Pxg6	hxg6
21.	Pe1	e5
22.	fxe5	Lxe5
23.	Lxe5	Dxe5
24.	Dxe5	Txe5
25.	Lf3	Lxf3
26.	Txf3	Te2
27.	Tf2	Te8
28.	Kf1	Txf2+
29.	Kxf2	Pg4+
30.	Kg3	Ph6
31.	Kf4	Pf5
32.	g4	Pd4
33.	Tb1	Te2
34.	h3	g5+
35.	Kxg5?	Txe1! 0-1

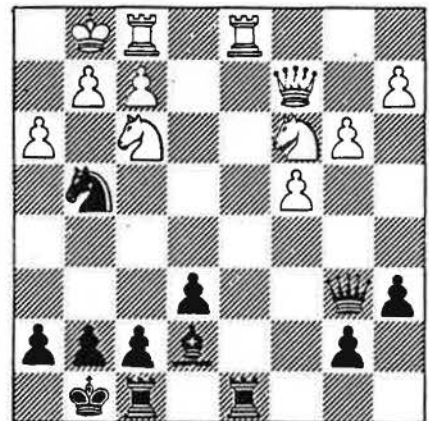
W. Kleine (1754) - W.J.M. Zonjee (1681) D-groep

1. e4 d5(!)

na jarenlang vechten tegen de bierkaai, verruult zwart het Lettisch - voor het Scandinavisch gambiet. Hij blijft het zoeken rond de Oostzee.

2.	exd5	Pf6
3.	b3 (d4 is gebruikelijk)	Pxd5
..		Pf6
4.	c4	c5
5.	Lb2	cxd4
6.	d4(?)	Ld7
7.	Dxd4	Pc6
8.	Pf3	Db6
9.	Dd1	Td8
10.	Le2	Lf5
11.	0-0	Pb4
12.	Dc1	Ld3
13.	Pa3	Pxd3
14.	Lxd3	Pxb2
15.	Dc2	e6
16.	Dxb2	a6
17.	Pb5	Le7
18.	Pc3	0-0
19.	Dc2	Pg4
20.	Tad1	

21. h3

21.	..	Txd1
22.	Txd1 (Dxd1	Td8)
..		Pxf2!
23.	Dxf2	Lc5
24.	Pd4	alles volgens plan;

in mijn vooruitberekening had ik nu 24. ... e5 willen doen; nu schrok ik echter van de vork 25. Pa4, en speelde daarom a tempo ... Dd8?, een funest tempoverlies waardoor ik het geofferde paard niet meer terugzie. Ik bleek echter 25. Pa4 gewoon te hebben kunnen toelaten als ik maar niet 24 ... e5, edoch Td8! deed, immers na

deze zet moet het paard op c3 blijven om te voorkomen dat de toren op d1 komt te hangen, men zie: 24. ... Td8 25. Pa4 Lxd4! 26. Pxb6 Lxf2+ 27. Kxf2 Txd1 0-1 of 26. Txd4 Dxd4 0-1

De partij ging als volgt verder 24. ... Dd8? 25. Kf1! e5 26. Pe6 Dxd1+ 27. Pxd1 Lxf2 28. Pxf8 L d4 29. Pd7 en wit won zonder problemen het eindspel.

wit: van der velpen (2029)
 zwart: Micha Leuw (1915)

OHRA 1988

Micha Leuw

5e ronde Ohra toernooi

1.	c4	e6
2.	Pf3	f5
3.	d4	Pf6
4.	g3	Le7
5.	Lg2	0-0
6.	0-0	d6
7.	Pc3	a5
8.	Dc2	Pc6

Tot zover theorie. Nu blijkt het nut van 7. .. a5; (9. d5 Pb4 10. .. e5).

9. b3 e5?!
 Waarschijnlijk iets te optimistisch.

10.	dxe5	dxe5
11.	Td1	De8
12.	Pd5	...

Beter Pb5.

12.	...	Ld8
13.	La3	e4

Lijkt de enige zet.
 Lxf8 exf3 15.Lxg7 Kxg7 (15. .. fxg2 16.Lxf6 +/-) 16.Lxf3 levert wit twee pionnen voor de kleine kwaliteit. Maar met zeer onduidelijke stelling.

14.	Pd4	Pxd4
15.	Txd4	Tf7

Nu valt het allemaal wel weer mee. Zwart dreigt los te komen met c6.

16.	Tad1	c6
17.	Pc3	Lb6
18.	c5?	...

Een onnodige positionele concessie, het veld d5 wordt nu toeganke-lijk voor een zwart stuk. Bovendien wordt de zwartveldige loper slecht; zwart staat vanaf nu m.i. beter.
 18. Lc5! (18. .. Lxc5? 19. Td8)was sterker.

18.	...	Lc7
19.	Lc1	Le6
20.	f3	...

Getuigd van opgewekt gemoed.

20.	...	De7

Wit zit hier al in stevige tijd-nood.

21.	Pb1	Le5
22.	Ta4	...

22.Td2? Pd5 met de dreiging 23. .. Pe3 en 23. .. Pb4.

22.	...	Pd5
23.	Ld2	Df6
24.	b4	f4
25.	g4	...

Na 25. fxe4 volgt 25. .. fxg3 26. exd5 Dh4! 27.h3 Lxh3 28.De4 Lg4.

wit: Micha Leuw (1915)
zwart: Guido Royakkers (2048)

OHRA 1988

6e ronde Ohra toernooi.

1. c4 ...

Speel ik nooit, maar kies het nu vanwege de speelstijl van de tegenstander, die zich het meest thuisvoelt in scherpe stellingen. Zelden zag ik een tegenstander zo giftig kijken.

1.	...	e5
2.	Pc3	Pc6
3.	g3	Pf6
4.	Lg2	Lb4
5.	Pf3	O-O
6.	O-O	d6
7.	Dc2	Le6
8.	d3	Dd7

Hier had ik het toch een ietwat ongelukkig gespeeld; de afruil van de witveldige lopers is bijna onvermijdelijk. 9. Pg5 faalt op 9. .. Pd4 gevolgd door 10. .. Lg4 met een actieve stelling voor zwart. Ook 9. Te1 wordt beantwoordt met 9. .. Pd4. 9. Td1 tenslotte, leek mij te krom.

9.	a3	Lxc3
10.	Dxc3	Lh3
11.	e4	Lxg2?

Nu wit met e4 zijn loper slecht heeft gemaakt, had zwart 11. .. Lg4 moeten spelen, om de loper tegen het paard te ruilen. In dit licht bezien is ook wits elfde zet dubieus.

12. Kxg2 Ph5

Voornemens f5 te spelen.

13. Ph4 ...

Vanaf nu hangt voortdurend Pf4+ in de lucht. (gxf4 Dg4+; nu, echter, faalt Pf4+ op Lxf4 exf4; Pf5).

13.	...	Pd4
14.	Le3	Pe6

(14. .. c5 15. Lxd4 cxd4 16. Dd2 met net iets prettiger stelling voor wit. 14. .. Pe2 15. Dd2 Pef4+ 16. Kh1! en de paarden belanden op ongelukkige velden).

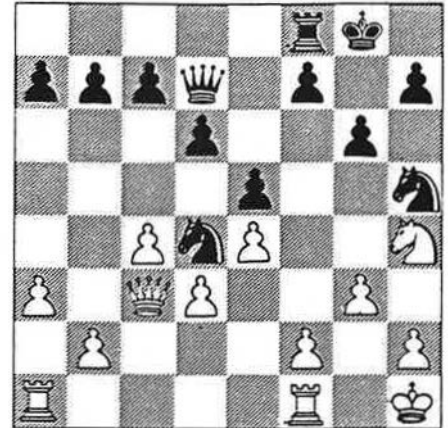
15.	Kh1	g6
16.	Lh6	...

Nu dacht ik dat zwart zijn toren van de f-lijn moest halen, of een paard in de penning moest zetten, iets wat mij wegens de geplande opstoot f4 voordelig leek.

16. ... Pd4!?

Onder het motto: paarden zijn in een gesloten stelling sterker dan torens. Daarbij heeft zwart een gevaarlijk aanvalsplan met Dh3, g5 en Pf3. Het zwarte kwaliteitsoffer nam ik dan ook zeker serieus.

17. Lxf8 Txf8

Het probleem voor wit in deze stelling is hoe veld f3 te bewaken. Het meest logisch is daarom de dame naar d1 om te spelen. f3 faalt immers op Pxg3; hxg3 Dh3+; Kg1 Pe2+. Als de dame zich naar veld d1 zou begeven, dan volgt voortdurend een paardvork, bijv. 18. De1 Pc2 etc. Vandaar de tekstzet:

18.	Tae1!	Dh3
19.	Dd2	...

Verhindert g5.

19.	...	f6
20.	Dd1	...

Precies op tijd om Pf3 te spelen.

20.	...	Pf4
21.	Tg1	Pe6
22.	Pf3	f5
23.	Pxd4	Pxd4
24.	Te3	...

Wit moest iets tegen de dreiging f4 gevolgd door f3 doen.

24. ... f4?

Blunder in tijdnood. 24. .. fxe4 25. Df1 (er dreigde Pf3 en Txf2) Dh5 met tegenkansen.

25.	gxf4	Dh4
26.	f5	Dxf2
27.	Teg3	Dxb2

Gegrabbel in tijdnood.

28. Dh5 De2
 29. Txc6+ Kh8
 30. Dh6 Df3+

31. T6g2 Tf7
 32. Dg5
 zwart geeft het op

PRESS-CUTTINGS

Na de veertiende ronde van het *Grand Prix-toernooi* in Belfort werd Kasparov ondervraagd op de Franse televisie.

Het was een ongelukkig moment, want de wereldkampioen had zojuist van Karpov verloren. Het gezicht van Kasparov stond op onweer en vol zelfverwijt vertelde hij hoe hij een heel behoorlijke stelling had verknoeid. Maar die nederlaag was nog niet eens het ergste. Erger was het dat hij daardoor juist niet zou toekomen aan de 2780 ELO-punten, het record waarmee Fischer afscheid heeft genomen.

Bobby Fischer! Nog altijd zweeft zijn naam als een demon boven de schaakwereld. Zestien jaar heeft hij al niet meer geschaakt, maar nog altijd worden schakers aangesproken met de vraag: 'Zeg, die Fischer, wat doet die tegenwoordig? Schaakt hij nog?'

Er is eigenlijk niemand die dat precies weet. Wel zijn er veel geruchten. Hij woont als een kluzenaar in Pasadena. Hij heeft een grote rode baard en is lid geworden van een fundamentalistische religieuze sekte. Hij rent over straat alsof hij altijd achtervolgers van zich af moet schudden. Men zegt ook dat hij door hem zelf geschreven antisemitische geschriften verspreidt, maar ik ken niemand die deze lectuur zelf onder ogen heeft gehad.

Al bij zijn leven is Fischer tot een legende geworden. Alles wat op hem betrekking heeft, krijgt de status van een relikwie. Van nog ongeveer zeventig Fischer-partijen is de notatie onbekend. Af en toe duikt zo'n partij weer op. Voor die onbekende partijen worden bedragen van ver boven de duizend dollar gevraagd - en betaald.

Het laatste levensbericht van Fischer dateert uit 1981, toen hij in een kleine oplage de brochure *I was Tortured in the Pasadena Jailhouse!* het licht liet zien. In dit geschrift vertelt Fischer hoe hij als argeloze voorbijganger werd gearresteerd en een paar dagen in een ijskoude politiecel moest doorbrengen. De brochure is ondertekend met: 'Robert D. James (professionally known as Robert J. Fischer or Bobby Fischer, The World Chess Champion).'

Maar er is nu iets nieuws boven water gekomen, dat bijna even curieus is als de brochure. In het laatste nummer van zijn eenmans tijdschrift *Chess Notes* heeft Edward Winter een brief gepubliceerd die Fischer op 28 juni 1984 heeft geschreven aan de redactie van de *Encyclopaedia Judaica*, Jeruzalem. Ik geef hier de brief in vertaling, compleet met de hoofdletters die door Fischer zijn gebruikt. De woorden die Fischer heeft onderstreept zijn in deze vertaling vet gedrukt.

'Mijne heren,
 Wetende wat het Judaïsme inhoudt,

(VN, 16.7.'88)

Max Pam

- Diagram 1 -

- Diagram 2 -

was ik natuurlijk zeer onaangenaam getroffen toen ik moest constateren dat u mij geheel ten onrechte als Jood heeft opgevoerd in de *ENCYCLOPAEDIA JUDAICA*. Wilt u deze fout astublieft niet meer maken in de latere edities van uw lijvige en pseudo-gezaghebbende publikatie. Noch vandaag, noch in het verleden ben ik ooit Jood geweest, ik ben namelijk onbesneden.

In plaats van mij frauduleus als Jood af te schilderen en mijn naam en reputatie op een oneerlijke wijze te misbruiken als een reclame-gimmick om het beeld van uw religie (Judaïsme) te verbeteren, geef ik u de suggestie mee voortaan het aanzien van uw religie slechts te bevorderen op grond van eigen verdiensten - als er tenminste zulke verdiensten zijn!

Afsluitend vertrouw ik erop dat u mijn optimisme niet zult beschamen en dank ik u bij voorbaat voor uw medewerking.

Hoogachtend, Bobby Fischer, de Wereldkampioen Schaken.'

Bij deze brief zijn een paar aantekeningen te maken. Allereerst: kennelijk beschouwt Fischer zichzelf nog steeds als de enige echte wereldkampioen, ook al voerde Karpov in 1984 al negen jaar deze titel.

Over zijn jood-zijn kan het volgende worden gezegd. Bobby werd op 9 maart 1943 in Chicago geboren als de zoon van Gerbrandt Fischer en Regina Wender. Zijn ouders waren beiden van joodse afkomst. Erg religieus waren zij echter niet, wat kan verklaren waarom Bobby niet is besneden. Zijn vader liet het gezin in de steek toen Bobby nog zeer klein was en vermoedelijk hebben zij elkaar nadien nooit meer gezien. In zijn puberteit ontwikkelde Bobby bovendien een grote afkeer jegens zijn moeder. Op een toernooi in Santiago de Chile vroeg Fischer de organisatoren

om een passer en een kaart van de stad. Op de kaart trok hij toen een grote cirkel en zei: 'Binnen deze cirkel mag mijn moeder niet komen. Gebeurt dat wel dan verlaat ik het toernooi.'

Interessant is tenslotte ook de vraag hoe de redactie van de *Encyclopaedia Judaica* op de brief van Fischer heeft gereageerd. Wat moesten ze doen? Is iemand voor altijd jood omdat zijn moeder joods is? Of moet iemand ook zichzelf nog als joods beschouwen? Als de eigen mening er niet meer toe doet, kom je bijna uit bij het gezegde van Goebbels: 'Wie een jood is, maak ik wel uit!'

Hoe dit ook zij, de redactie van de encyclopedie gaf bij monde van Fern Seckbach het volgende antwoord: 'Geachte heer Fischer, wij hebben uw brief ontvangen. Wij hebben kennis genomen van uw verzoek en wij zullen hiermee in toekomstige edities en publikaties rekening houden.'

Maar heeft de redactie dat ook gedaan? Het lemma-Fischer in de *Encyclopaedia Judaica* is zeer lovend van toon.

Er wordt gesproken van een 'een wonderkind, dat schakend in de stijl van Capablanca over het vermogen beschikt een klein voordeeltje in het middenspel uit te bouwen tot winst in het eindspel'. Na 1984 is er geen nieuwe editie op de markt gebracht, maar wel verschijnen er aanvullende jaarboeken. In die jaarboeken wordt met geen woord over Fischers verzoek gerept.

In het vorige nummer van Caissanieuws was een artikel van Paul Deken geplaatst, getiteld: Invallen of kampioen worden; een keuze? In dit artikel woekerde Paul Deken naar hartelust met zijn statistische talenten en legde de verschillende verbanden.

Bij de redactie is hierop een reactie binnengekomen, van de hand van Ben van KLeef. Hier volgt de, enigzins, ingekorte versie.

Hoe versier je Vanessa en leg je haar uit dat er een verband bestaat tussen haar borstomvang en het aantal junkies in Amsterdam.

Subtitel: Een kennismaking met de statistiek.

Voorwoord:

Dit verhaal is ook geschikt voor niet-statistici. Mocht je bepaalde gedeelten niet begrijpen, sla ze gewoon over. Vanwege de beperkte ruimte die ik voor dit stukje heb, ben ik er vanuit gegaan dat je zelf al een afspraak met Vanessa gemaakt hebt. Je zou haar tijdens een diner het verband uitleggen tussen haar borstomvang en het aantal junkies in de hoofdstad. Waarom je juist dit onderwerp kiest begrijp ik niet maar dat is voor het verdere verloop ook niet van belang.

Kennismaking met Vanessa:

Vanessa maakt de deur open en ziet je met hongerige blikken naar haar kijken.

"houd je van koude kip?" vraagt ze.

"Graag" antwoord je. Je moet toch iets zeggen.

"Moet je morgen terugkomen, want hij is nu nog gloeiend heet!"

Waarop ze in lachen uitbarst. "Grapje, maar kom erin".

Moraal van deze eerste kennismaking:

Vanessa is niet op haar bekje gevallen. Het zal dus enig voorbereidendwerk kosten om haar beter te leren kennen. Dit ter inleiding. Nu het serieuzere werk. We duiken terug in de tijd.

De geschiedenis:

In het begin van de jaren zestig was er van junkies in de hoofdstad nauwelijks sprake. Langharigtuig, nozems genaamd, bepaalden het straatbeeld.

De op dat moment nog kleine onschuldige Vanessa kon in die tijd hard rennen zonder dat haar gezichtsveld gestoord werd door ritmisch omhoog vliegende punten. De hierop komende jaren ging de natuur haar gang. De puntjes groeiden uit tot punten. De punten groeiden uit tot iets wat de naam punt niet meer kon omvatten. Edoch, aan alles komt een eind. Zo ook bij Vanessa. Haar borstomvang stabiliseerde zich.

Gelijktijdig vond er in de hoofdstad een enorme groei plaats van het aantal junkies.

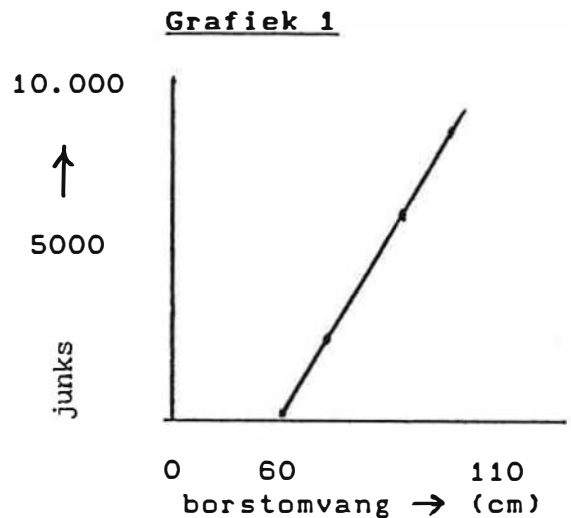
Alvorens je Vanessa op de hoogte stelt dat haar borstomvang verantwoordelijk is voor het grote aantal junkies in de hoofdstad zullen we mbv van de statistiek moeten gaan bewijzen dat dit inderdaad ook het geval is. Zouden we dit nalaten dan zou Vanessa in een intiem gesprek met een zwoele stem in je oor kunnen fluisteren om je veronderstelling met enig cijfer materiaal te onderbouwen. Sta je met een mond vol tanden dan kan je de kip ook wel vergeten. Vandaar ons vooronderzoek.

Het vooronderzoek:

Na de gemeentearchieven te hebben geraadpleegd was het voormalig consultatiebureau van Vanessa aan de beurt. Na wat gespeel met de computer rolden haar maten eruit. De opbouw van het bewijs kan beginnen.

De cijfers (gecorrigeerd voor seizoensinvloeden):

<u>Jaar</u>	<u>Aantal junks</u>	<u>Borstomvang (cm)</u>
1964	200	60
1965	700	62,5
1966	1200	65
1967	2200	70
1968	3200	75
1969	4200	80
1970	6200	90
1971	7200	95
1972	8200	100
1973	8700	102,5
1974	9200	105
1975	9400	106
1976	9500	106,5
1977	9500	106,5

Tabel 1

Ja, dat kost wel wat meer moeite dan eenvoudig onderuitgezakt (bak worteltjes in de hand, Spaatje op het bijzettafeltje en telraam bij de hand) een stukje schrijven voor caissanieuws, maar de resultaten mogen er zijn. Nu nog even deze cijfers verwerken.

Resultaten:

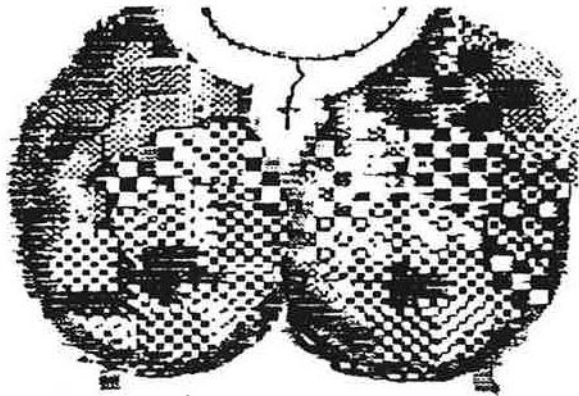
Grafiek 1 geeft de gegevens van tabel 1 grafisch weer. Enig rekenwerk levert een correlatiecoëfficiënt (r) op van 1,000. We stellen als nulhypothese dat er geen verband bestaat tussen het aantal junkies en de borstomvang van Vanessa. We toetsen met 0,5% significantiegebied en wel eenzijdig omdat de alternatieve theorie luidt dat er verband is en dus slechts uitzonderlijk hoge waarden van r significant kunnen zijn. Uit een elders te vinden tabel (Wijvekate tafel XI) vinden we voor $n=14$ en een eenzijdige overschrijdingskans van 0,5% als grenswaarde $r=0,661$. Onze gevonden waarde $r=1$ ligt boven deze grens en is dus significant.

Discussie:

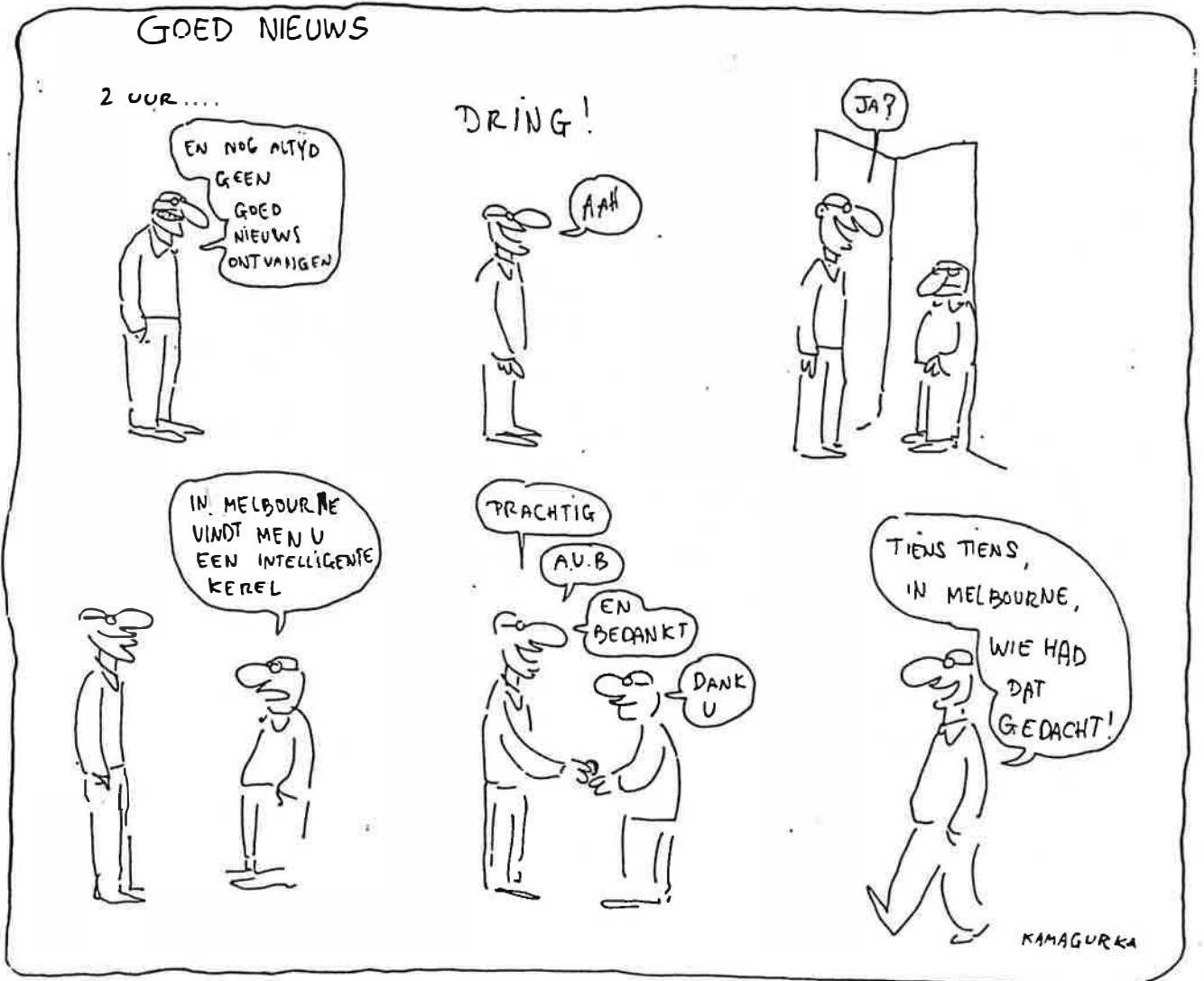
Wat doe ^{je} hier nu mee. Adviseer je Vanessa een borstverkleiningsoperatie te laten ondergaan of ga je zelf proberen verbanden te leggen tussen gebeurtenissen. Leuk om uit te proberen is het vinden van het verband tussen iemand zijn lengte en zijn algemene kennis. Voer dit onderzoek bij voorkeur uit op een lagere school. Zelf kwam ik tot de conclusie dat ik wel heel veel algemene kennis moest bezitten. Doe dit echter niet met Vanessa. Ze is niet zo groot.

Moraal van verhaal:

Als je variabelen met elkaar gaat vergelijken en hieruit conclusies trekt, bezint dan eer ge begint. Je belandt snel op het terrein dat in de statistiek bekend staat als nonsenscorrelatie. Helemaal fataal wordt het als je uit deze nonsenscorrelatie een hypothese gaat opstellen. Dit stukje is dan ook geschreven naar aanleiding van een stukje dat in het vorige Caissanieuws verschenen is. In concreto: ik doel hier hier mee de op de in het vorige clubblad gestelde nulhypothese "stemmingsbederf". Buiten de verwerpelijkheid van deze hypothese vraag ik me af wat het nut is om als lid van een vereniging dit soort vooronderstellingen naar voren te brengen.

B.A.M van Kleef
Verzekeringsagent.

Juditjes 4

à La Diogenes

Schaken is een denksport.
 Als je winnen wilt, lijkt
 't me daarom goed, om je
 tot de denkers te wenden.
 Eén van hen was Diogenes,
 die mij tot voorbeeld diende.

J. Starreveld

mijn vrij-pion werd voortgedreven
 h-vier, h-vijf, h-zes, h-zeven.

Maar daar werd ie opgewacht
 door zwarts koning op h-acht.

Als Diogenes riep toen mijn pion:
 "Ach koning, toe, ga uit mijn zon".

PROF. VAN HULST DOCEERT

Op vakantie in Yougoslavië met de befaamde Zwickmühle.

Vier kilometer buiten Bubrovnik hadden mijn vrouw en ik een eenvoudig hotelletje gevonden, waar wij een paar weken door zouden brengen. Na enkele dagen zag ik, dat in de lounge twee Yougoslaven zaten te schaken. Natuurlijk keek ik geïnteresseerd toe; zij speelden redelijk goed, maar nogal slordig: als een zet verkeerd uitpakte, deden zij deze gewoon terug, om een betere te zoeken.

Na enige partijen vroeg de winnaar, die zich voorstelde als Carlowitc, mij, of ik interesse had in een partij. Natuurlijk ging ik op dit aanbod in. Daar ik blijkbaar in een vacantiestemming was, speelde ook ik nogal slordig. Maar de Yougoslaaf vattē de onderneming heel serieus op. Om kort te gaan: ik werd op een ontstellende manier van het bord gehakt.

Natuurlijk greep ik de mogelijkheid tot revanche met beide handen aan, niet vermoedend dat deze partij mij de gelegenheid zou bieden de befaamde Zwickmühle toe te passen. Wat is de Zwickmühle?

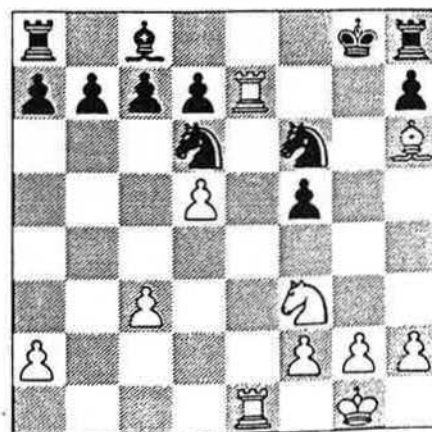
U zult het woord tevergeefs in uw Duits woordenboek zoeken. In het schaakjargon betekent het: de schaakdraaimolen. De Zwickmühle kreeg grote bekendheid door een partij uit het toernooi te Moskou in 1925, waar de oud-wereldkampioen Emanuel Lasker het slachtoffer werd van het van het jong gestorven genie Torre. In de Zwickmühle kan de toren door een continue afwisseling van schaak en aftrekschaak een reeks van stukken verorberen. Dat kon ik op 8 juli j.l. tegen Carlowitc.

De partij zal ik U besparen, want die kunt U in hoofdzaak in elk theorieboek over het Italiaans vinden. Er ontstond de volgende stelling:

Zoals U ziet had ik een vol stuk in de aanval geïnvesteerd. Mijn tegenstander zei na afloop dat hij in deze stand - (zijn laatste zet was Pe4-f6, na Tae1)-meende, dat ik met remise genoeg moest nemen. Nu komt de Zwickmühle in werking:

1. Tg7+ Kf8
2. Txd7+ Kg8
3. Tg7+ Kf8
4. Txc7+ Kg8
5. Tg7+ Kf8
6. Txb7+ Kg8
7. Tg7+ Kf8
8. Txa7+ Kg8
9. Txa8.

En nu is de Zwickmühle ten einde. Wit staat een kwaliteit en vier pionnen voor. Speelt zwart 9. .. Kf7 dan volgt Pe5+ en de zwarte koning gaat definitief voor koud.

Het circus van de World Cup en de riante toekomst van de schaaksport

(VN, 13.4.'88)

In de wereld van het topschaken is een nieuwe titel te verwerven: wereldkampioen toernooischaak. Zaterdag 23 april kwam in het schitterende Brusselse Sheraton hotel een einde aan een drie weken durend supertoernooi, het eerste van de zes World Cup-toernooien waarin de vijftiengig beste grootmeesters van de wereldranglijst strijden om de nieuwe titel. En om de eer. En niet te

vergeten: om het geld, want de bedragen die in dit Grand Prix-circuit te verdienen zijn, zijn astronomisch.

Waarom een nieuwe schaaktitel?

Waarom een tweede schaakorganisatie naast de Fide?

En wat vindt supersponsor en GMA-voorzitter Bressel Kok van schaken als publiekssport en de kunst van het sponsoren?

Jeroen van den Berg

In Nederland kan de schaaksport tevreden zijn met geldschietters als Interpolis (het gelijknamige toernooi in Tilburg), Phillips en de Avro (Nederlands kampioenschap), OHRA (Koninklijke Nederlandse Schaak Bond en Schaakfestival Amsterdam), Hoogovens (het gelijknamige toernooi in Wijk aan Zee), de Vara (Nederlands jeugdkampioenschap) en Swift (World Cup-toernooi in Brussel en Nederlands jeugdkampioenschap). Door deze sponsors is de schaaksport wat publiciteit betreft dan ook niet langer afhankelijk van één bepaalde speler. De sponsors zorgen zelf wel voor publiciteit en de spelers doen de rest.

Een van de grootste schaaksponsors van dit moment is Bessel Kok, de topman van het vlak onder Brussel gelegen bedrijf Swift. Kok is bovendien voorzitter van de Grand Masters' Association (GMA), die vorig jaar werd opgericht uit onvrede over de vaak moeilijk te volgen handelingen van de wereldschaakbond (Fide). Tevens ziet de GMA het als haar taak om de belangen van grootmeesters te behartigen en bepaalde sociale zekerheden vast te leggen. Van dit behartigen van belangen voor alle grootmeesters is tot op heden weinig terechtgekomen. De GMA lijkt meer een organisatie die opkomt voor de belangen van de beste vijftiengig schakers van de wereldranglijst. De World Cup-cyclus, die met het supertoernooi in Brussel gestart is, is daar een voorbeeld van. De beste vijftiengig spelers maken in zes toernooien uit wie zich in 1989 officieus wereldkampioen toernooischaak mag noemen. De geldprijzen zijn hoog: de eerste prijs in ieder toernooi is 20.000 dollar, tweede prijs 15.000 dollar aflopend tot 2.000 voor de nummers 10 tot en met 18. Alle deelnemers aan dit Grand Prix-circuit klezen vier toernooien uit waaraan zij meedoen. De speler die over deze vier toernooien, waarvan het slechtste resultaat niet wordt meegeteld, de beste prestatie neerzet, krijgt nog een extra prijs van 100.000 dollar. Als een speler zijn vier uit-

gekozen toernooien wint, verdient hij dus in totaal 180.000 dollar. Kasparov, die in Brussel niet van de partij was omdat hij tot juni niet wil spelen, moet daartoe in staat worden geacht. Het zijn voor het schaken astronomische bedragen, die zelfs in de tijd van Fischer niet voor mogelijk werden gehouden.

Ook de entourage van het toernooi in Brussel doet haast onwerkelijk aan. De spelers zijn ondergebracht in het Sheraton hotel waar gespeeld wordt in een schitterende speelzaal. Verschillende gastvrouwen lopen rond om de orde en stilte te handhaven. Er is een grote hal waar via tv-schermen alle partijen te volgen zijn. Per partij is er één toestel waarop de actuele stelling staat. Vanuit deze centrale hal is er toegang tot verschillende zalen: de analyseruimte, de perskamer, de VIP-lounge en de speelzaal. Iedere deur wordt bewaakt door aantrekkelijke jonge dames. Meer dames lopen rond om te kijken of de toeschouwers hun jas wel hebben afgegeven voordat zij de hal betreden. Als je van de hal naar de speelzaal loopt, wordt de deur voor je opengedaan en direct weer gesloten zodra je binnen bent. In de speelzaal zijn stoelen aanwezig vanwaar de partijen kunnen worden gevolgd. Doe je dit onverhoopt staande dan komt er terstond zo'n jonge dame die vriendelijk doch dringend verzoekt: 'Meneer, wilt u zich nederzitten alstublieft?' Bij een iets te luidruchtige analyse met je buurman over een interessante stelling gebeurt ongeveer hetzelfde.

In deze entourage wordt in Brussel het eerste World Cup-toernooi gespeeld. Met Bessel Kok praat ik in de VIP-lounge over dit toernooi, de GMA en de toekomst van de schaaksport.

'Ik beschouw schaken als topsport,' begint Kok. 'De spelers moeten daarom ook de behandeling van een topsporter krijgen, dat vind ik normaal. Schaken is nu eenmaal niet meer "samen in de auto stappen en er het beste van zien te maken". De tijden zijn veranderd. Schaken moet een publiekssport worden, waarbij gebruik gemaakt moet worden van de modernste communicatiemiddelen. De spelers zelf moeten volgens goede standaarden kunnen leven. Zij werken er ook hard voor. Gemiddeld vijf uur spelen op een dag en je iedere ochtend voorbereiden op een partij is geen geringe arbeid.' De eerste concrete plannen voor de definitieve oprichting van de GMA ontstonden tijdens de olympiade in Dubai in 1986. Er waren toen twee kandidaten voor het Fide-presidentschap, Campomanes en Lucena. De verkiezingen vonden tijdens die olympiade plaats. Kasparov was steunpilaar van Lucena, maar al snel bleek dat deze geen enkele kans zou maken. Kok: 'Kasparov heeft mij en enkele topspelers toen benaderd om weer eens over het idee van de GMA te praten. Het idee zelf bestaat namelijk al langer. Timman beweert dat zelfs Lasker (actief speler in de jaren twintig, JvdB) al met het idee speelde. Timman was zelf niet in Dubai aanwezig omdat de olympiade door Nederland geboycot werd. Ik heb Jan toen vanuit Dubai gebeld en van hem kreeg ik te horen dat hij het idee ondersteunde. Mijn taak was het om te helpen bij de opzet.

Hier in Brussel vond in februari '87 de eerste ontmoeting plaats. Ik had inmiddels wat mede-schaakfanaten gevonden die het plan financieel wilden ondersteunen. Alle grootmeesters kunnen in principe lid worden van de GMA. Er ligt een budget dat financieel twee jaar lang gesponsord wordt door verschillende schaakliefhebbers. Daarna moet de GMA zelfstandig worden. We hebben nu vier meetings per jaar om tien uur 's ochtends waarbij alle belanghebbenden aanwezig moeten zijn. Dat moet.'

De vroegere Amerikaanse topschaker Lubosh Kavalek heeft het schaken zelfs opgegeven om zijn taak, *executive director*, naar behoren te kunnen vervullen. De andere vaste medewerker van de GMA is Angela Day, die zich bezighoudt met de p.r. en de coördinatie. Het grondprincipe van de GMA is zo goed mogelijke condities te scheppen voor de spelers. De volgende punten zijn daarbij van belang: de schaaksport populair maken, het afsluiten van lichte verzekeringen en het vastleggen van minimum startgelden. Volgens Kok wordt er ook gewerkt aan het regelen van copyright op partijen.

Elitair

De toernooien om de World Cup moeten een eerste push zijn om deze punten te bewerkstelligen. Velen zien de oprichting van de GMA als een tweedeling binnen de schaakwereld. Het is immers naast de Fide een nieuwe, machtige schaakbond. Kok ziet dit na lang nadenken niet zo: 'Nee, het is toch geen tegenhanger van de Fide. Het is meer tegen de Fide opboksen. Het was de bedoeling om een parallelle organisatie op te richten. Kasparov ziet het wel zo als jij het schetst, maar Jan Timman en ik zien het meer zo: hoe sterker de GMA, dan komt de samenwerking met de Fide vanzelf. Ik begrijp dat mensen denken dat de GMA een tegenhanger is van de Fide. Maar wij maken wel gebruik van het ELO-systeem, iets dat oorspronkelijk van de Fide is.'

Een veel gehoord bezwaar tegen de GMA is dat zij elitair is. Ook Nederlands tweedeschaker John van der Wiel liet zich enkele maanden geleden in het weekblad *Schaaknieuws* in die richting uit. Zijn voornaamste bezwaar is dat slechts de top-25 toegang vindt tot het World Cup-circuit. Het is niet geheel ten onrechte dat hij dit opmerkte, want door alle World Cup-toernooien én de nog doorlopende race naar het officiële wereldkampioenschap wordt het voor andere organisatoren steeds moeilijker om in de overvolle agenda een plaatsje te vinden voor een toernooi. Vooral voor de nummers 26 tot 40 betekent dit een teruggang in hun jaarlijkse inkomen. Minder spelen is immers minder verdienen. Bessel Kok erkent dit bezwaar, maar voegt eraan toe dat hieraan gewerkt wordt: 'De World Cup komt misschien elitair over, maar je moet dit als promotie zien. Vanuit New York en Joegoslavië bereiken ons brieven met het verzoek om toernooien te organiseren. Aan deze toernooien kunnen ook de nummers 26 tot 40 van de wereldranglijst meedoen. Bovendien komt er vanuit Engeland voor alle leden (nu 141 grootmeesters) een groot speedchess-circuit. Ik denk dat we bezig zijn om een schaaklawine te ontwikkelen. Het circus van de World Cup draait. De

data staan vast, basta, afgelopen. Daarna kunnen we aan de rest gaan denken, waarbij ik het dan over alle aangesloten leden heb.'

Je kunt je afvragen waarom Bessel Kok, verantwoordelijk voor een systeem waarmee banken snel geld aan elkaar kunnen overmaken, zich zo geeft aan het schaken. Enerzijds hoor je in de schaakwereld de dooddoener 'die man is gek en moet toch wat', anderzijds wordt beweerd dat Kokekens dat eindigen als Fide-president. Een derde reden is dat Kok het, als zelf welhig begaafd speler, prachtig vindt om zich in de wereld van het topschaak te begeven. 'Passie,' is zijn antwoord. 'Ik ben erin gerold, schaken is een soort virus. Schaken neemt je mee. Het is bovendien een goedkope manier van sponsoren. Het bedrijf had een slecht imago in België, de mensen vroegen zich af wat wij daar toch deden in de bossen van La Hulpe. Wat ik ook leuk vind is dat hier vijftwintig mensen rondlopen die een totaal andere functie bekleden dan hun dagelijkse job bij Swift. Mensen die al jaren actief zijn als financieel manager zijn tijdens dit toernooi geïnstalleerd als p.r.-functionarissen. Zij gaan voor één keer het bad in.'

Binnen de GMA bekleedt wereldkampioen Kasparov de functie van president. Karpov en Timman zijn beiden vice-president. De relatie tussen Kasparov en Karpov is na hun vier matches om het wereldkampioenschap sterk vertroebeld. Kok: 'Ik zie mijn positie dan ook als een soort *go between* tussen Karpov en Kasparov. Kasparovs boek *Hoog spel* (het boek waarin hij zich allerm minst lovend uitlaat over Karpov, JvdB) heeft die relatie er natuurlijk niet beter op gemaakt. Eigenlijk zou Jan als neutrale topschaker de positie van Kasparov moeten overnemen. Zijn boek, *Het smalle pad*, vind ik trouwens het beste wat er de laatste tijd op literatuurgebied is verschenen.'

Tijdnood

Schaken als productiesport, waarbij gebruik gemaakt wordt van de meest moderne communicatiemiddelen. Dat is één van de hoofdpunten van de GMA. Het was geestig om te zien hoe de Engelse topspeler John Nunn hiervan gebruik maakte in zijn partij tegen Kortsjnoj. Achter de spelers staat een groot scherm dat in verbinding staat met het bord waarop gespeeld wordt. Zodra een zet uitgevoerd wordt, verschijnt deze tevens op het scherm. Ook de vijf laatste gespeelde zetten zijn voor het publiek duidelijk leesbaar. Nunn en Kortsjnoj kwamen in hun partij in enorme tijdnood en konden tenslotte niet meer noteren. Het bekende probleem van iedere speler tijdens zo'n vluggerfase is: heb ik nou veertig zetten gedaan? De meeste spelers lossen dit op door voor de zekerheid maar zoveel mogelijk zetten te doen, anderen tellen het aantal zetten uit het hoofd en hopen dan maar dat ze op het goede aantal zitten. Nunn had in Brussel een andere oplossing. Hij keek gewoon even naar het scherm waar de oplossing van dit probleem keurig afgebeeld stond. Het gespeelde aantal zetten was natuurlijk ook voor hem duidelijk leesbaar. Hier moet nog iets op gevonden worden, want officieel is 'spieken' nog steeds verboden. Een bekend gezicht in een nieuwe rol is Genna Sosonko, die in Brussel de rol van gastgrootmeester vervult. Sosonko kwam begin jaren zeventig naar Nederland, waar hij politiek asiel aanvraagde en kreeg. Hij behaalde in Nederland in rap tempo de titels internationaal meester en grootmeester. Sosonko had in zijn beste tijd een plaats bij de top-20 en hij

stond bekend als iemand die zelden verloor. Inmiddels speelt Sosonko niet veel meer en is hij op de wereldranglijst dan ook afgezakt naar een lagere plaats. Velen zien in hem de ideale bondscoach omdat zijn kennis van het schaken nog steeds enorm is. Maar de stress van de partij belet hem om aansprekende resultaten te behalen. Bovendien liet hij eens weten dat schaken een stuk moeilijker wordt als je de veertig gepasseerd bent. Tijdens het toernooi in Brussel zien we Sosonko in een keurig pak. Het hoort er allemaal bij. De gastgrootmeester geeft de pers na iedere ronde informatie over alle partijen 'om te voorkomen dat er onzinnigheid in de kranten komt te staan', zoals hij zelf zegt. Af en toe gaat hij tijdens de ronde naar boven om daar met de commentator van die ronde een discussie te voeren over stellingen die op dat moment interessant zijn.

Een andere taak van Sosonko is het om de relatie tussen spelers en organisatie te versoepelen. Natuurlijk is Sosonko dan de ideale man, omdat hij vrijwel alle spelers persoonlijk kent en omdat hij de Russische taal beheerst. Ik vraag hem of gastgrootmeester zijn leuker is dan zelf spelen. Sosonko: 'Ik doe dit werk met plezier. Het is wel vermoeiender, want de dagen zijn langer. Als speler ga je na de partij weg, nu moet ik blijven. In deze functie bestaat geen stress, je raakt alleen wat vermoeider. Ik wil dan ook niet zeggen dat het één leuker is dan het ander, nee, het is anders.'

Tevreden is Sosonko niet in zijn nieuwe functie. 'Maar ik ben nooit tevreden, dus ook niet hiermee in relatie tot het schaken zelf. Ik zal je een voorbeeld geven: Bellavsky won van Karpov met een idee in het Catalaans dat van mij afkomstig is. Als ik dat dan zie dan denk ik bij mezelf, ik had daar kunnen zitten en van Karpov kunnen winnen! Die Catalaan is nu eenmaal mijn kind. Maar, als ik daar inderdaad had gezeten, in de spanning van zo'n partij, denk ik op dat moment weer bij mezelf: gôh, ik had ook gastgrootmeester kunnen zijn en jou een interview kunnen geven.'

Sosonko vindt de totstandkoming van de GMA een goede zaak. 'Het is een goed idee. De Fide werd in 1924 of 1928, dat weet ik niet precies meer, opgericht onder het bekende motto *Gens una sumus*. Het was een puur amateuristische organisatie. Na de oorlog kwamen er plotseling profs die in de Fide vertegenwoordigd waren. Dat kan eigenlijk niet. In deze tijd is ook het schaken professioneler geworden. Je hebt als professional tegenwoordig meer kennis nodig en je moet je ook meer dan vroeger serieus aan je vak wijden. In een dergelijke situatie is een amateuristische organisatie als de Fide, amateuristisch in de letterlijke zin van het woord, niet langer op zijn plaats. Wij zijn profs. De Fide kan ons echter niet vertellen wanneer interzone-toernooien (één van de stappen op weg naar het wereldkampioenschap, JvdB) worden gehouden, de afspraken zijn meestal slecht. Dit soort amateurisme beïnvloedt de profs. Bij de GMA zijn alle data al ver van tevoren bekend, dat is professioneel.'

Sosonko heeft alle veranderingen in de schaaksport, die nu naar het harde, professionele bestaan leiden, min of meer bewust meegemaakt. Wat vindt hij daarvan? Sosonko: 'Niet alleen in het schaken is veel veranderd, ook in het leven. Vroeger was het leven langzaam, nu is het keihard en intensiever. Dat geldt ook voor het schaken. Zie bijvoorbeeld het speeltempo. (Twee jaar geleden werd het speeltempo veranderd van veertig zetten in tweeënhalve uur naar veertig zetten in twee uur, JvdB.) Vroeger had je Steinitz en Lasker. Nu heb je Short, die pas drie-

entwintig is, maar wel al meer toernooien heeft gespeeld dan Capablanca en Lasker bij elkaar in hun hele carrière. Kortom, het is allemaal harder, sneller en professioneler. De GMA past hierin.'

Tot slot leg ik Sosonko voor dat het grote publiek de toernooien om de World Cup volgens mij nooit zo zal gaan waarderen als een directe match tussen twee spelers om het wereldkampioenschap, zoals die onlangs werd gespeeld in Sevilla. Sosonko is het daar niet mee eens: 'Het publiek is conservatief. De titel wereldkampioen bestaat al lang. Aan de titel "wereldkampioen toernooischaak" moet men nog wennen. Ik vergelijk het altijd maar met tennis. Je kunt dat spelen op gras en gravel, langzame en snelle banen. Dat krijg je ook in de schaakwereld. In beide vormen raakt het publiek uiteindelijk geïnteresseerd.'

Als ik tijdens een van de rondes naar de wc ga, ontmoet ik daar de Joegoslavische topgrootmeester Ljubomir Ljubovic, die nog bezig is aan zijn partij tegen Kortsjnoj. Als enigen zitten zij nog te spelen en Ljubovic heeft net een veelbelovende stelling zien verdwijnen. Er zit nu niet veel meer in dan remise. Samen met wat anderen maken wij gebruik van het urinoir. Het enige, waar de Joegoslaaf aan denkt is zijn partij, wat blijkt als hij hoofdschuddend en hard voor zich uit begint te praten: 'I'm crazy, crazy position, ha ha, crazy, this is ridiculous, I'm crazy, crazy position', om vervolgens naar de speelzaal te snellen waar hij later inderdaad niet meer dan remise zal bereiken. ■

Schaken en geld

Grote sponsors, een luxueuze accommodatie, veel publiciteit – ook schaken is een topsport geworden. Met de bijbehorende financiële ontwikkeling. De topschaker van nu heeft een drukke toernooiagenda. Een speler als Jan Timman kan rekenen op zeker zes toernooien per jaar, waarin hij prijzengeld en startgelden kan verdienen. De eerste prijs in een gemiddeld toernooi levert ongeveer tienduizend gulden op, de tweede prijs is altijd nog zeventienduizend gulden. De hoogte van het startgeld wordt bepaald door de titel van een speler (internationaal grootmeester of internationaal meester) en door zijn ELO-rating – een getal van vier cijfers dat de waarde van een speler aangeeft. Deze waarde wordt na ieder toernooi opnieuw berekend. De startgelden voor de wereldtop lopen al naar de tienduizend gulden.

Kasparov en Karpov speelden in hun match in Sevilla om een prijzenpot van meer dan een miljoen.

Impressie van een prijswinnaar over de eigen partijen, tijdens het afgelopen Open Jordaan Kampioenschap, op 1,2, en 3 juli.

Het toernooi werd in 'Gambit' gehouden. Het contingent Caissanen, onder aanvoering van Errit PETERSMA, bestond verder uit: Marcel Nielen, Han de l'Ecluse en ikzelf.

Voor de 1e ronde op vrijdagavond had ik Theo Weijers geloot, die voor een snelle ontwikkeling een pion offerde. Het geschenk gaf ik op de 13e zet terug, om vervolgens zelf op de 18e zet een pion in het geheel te steken. Het bracht Theo zo in verlegenheid, dat hij op de 26e zet met ongeveer een halve minuut op de klok opgaf. Kwaliteitsverlies of mat was toen al onafwendbaar.

Ik kreeg een zwaar ontbijt de volgende ochtend: Casper Blaauw was mijn tegenstander, de hoogste ratinghouder van het gezelschap. Voor de tweede

keer in mijn leven speelde ik met zwart de Pirc-verdediging na de ongebruikelijke zetvolgorde 1. d4 Pf6 2.Pc3 d6 3.e4 g6. Op de 9e zet speelde hij niet het beste, waardoor ik een tikje beter kwam te staan. Rond de 30e zet, echter, speelde ik een slechte zet waardoor hij na een dame-tussenzet beter kwam te staan. Alhoewel ik mij beter had kunnen verdedigen, gaf de witspeler het heft niet meer uit handen. Rond de 40e zet won hij materiaal en op de 48e zet gaf ik het op.

Mijn volgende tegenstander Marcel Nielen, -op dat moment met een ½ punt meer-, blunderde op de 15e zet een stuk weg, waarna hij mij op de 21e zet sportief mat liet geven. De volgende ronde moest ik het opnemen tegen René Buisman.

Ik had zwart en het werd een Siciliaan met 2. c3. Op de 21e zet offerde ik een toren tegen looper + pion en compensatie door zijn verzwakte damevleugel. Door slecht spel van mijn kant kwam hij gewonnen te staan, echter Vrouwe Fortuna was mij welgezind, en na de 48e zet begon hij te knoeien en kon ik naar remise afwikkelen.

2½ uit 4 was een mager uitgangspunt om nog een prijs te behalen. Mijn killersinstinct zorgde ervoor dat ik nog 2 uit 2 scoorde. In de 5e ronde blunderde Albert Toby met wit op de 17e zet een pion weg. Deze zag hij niet meer terug en ondanks het feit dat hij de strijd nog een tijd wist te rekken, moest hij op de 43e zet capituleren.

De laatste partij tegen Han de l'Ecluse was mijn inziens mijn beste partij van het toernooi. Na een Nimzo-Indisch begin, ik had wit, veroverde ik het looperpaar en hoewel tijdens het verloop van de partij de dames werden geruild en er ook tijdelijk lopers van ongelijke kleur op het bord kwamen, behield ik duurzaam voordeel. Op de 28e zet moest Han zijn looper tegen mijn paard ruilen. Ondanks gelijk materiaal (2 torens + looper en 5 pionnen tegen 2 torens + paard en 5 pionnen) kon ik de winst forceren: op de 42e zet offerde ik een pion om een belangrijke diagonaal voor mijn looper te openen. Het luidde Han's ondergang in, op de 50e zet gaf hij op, mat in twee was onafwendbaar. Zo werd ik samen met Hajo Jolles gedeeld 3e en 4e, een half punt achter de gedeelde 1e en 2e prijswinnaars Casper Blaauw en Aran Köhler (ex-caissanen).

Hier volgt mijn partij tegen Han de l'Ecluse uit de 6e en laatste ronde. Ik moest winnen en had wit.

1.	d4	Pf6	6.	e3	h6
2.	c4	e6	7.	Lh4	b6
3.	Pc3	Lb4	8.	Db3	Lxc3+
4.	Pf3	d5	9.	Dxc3	Lb7
5.	Lg5	0-0	10.	cxd5	Lxd5

- 11. Le2 Pbd7
- 12. O-0 Lb7
- 13. Tfd1 Tc8
- 14. b4 Pe4
- 15. Db2 Pdf6
- 16. Tac1 g5
- 17. Lg3 Pd5
- 18. Pe5 De7
- 19. b5 Db4
- 20. Dxb4 Pxb4
- 21. a3 Pa2
- 22. Tc2 P2c3
- 23. Tdc1 Pxe2
- 24. Txe2 Tfe8
- 25. Tec2 Te7
- 26. f3 Pd6
- 27. a4 a6
- 28. Pc6 Lxc6
- 29. Txc6 Pf5(!)
- 30. Lf2 axb5
- 31. e4! Pg7
- 32. axb5 Ta8
- 33. Lg3 Pe8
- 34. h4 Ta5
- 35. hxg5 hxg5
- 36. Tb1 Td7
- 37. Le1! ...

Met het idee Lc3 en later op een goed moment d5.

- 37. ... Ta4
- 38. Lc3 Ta3
- 39. Kf2 Pd6
- 40. g4 Ta4
- 41. Kg3 Pc8

42. d5! exd5

43. Lf6! ...

Het logisch gevolg.

43. ... Pe7

Het enige:

44. Th1 Pg6

45. exd5 Txd5

46. Txc7 ...

Dreigt mat.

46. ... Ta8

Gedwongen.

47. Th5! Txb5

48. Tc1! Kf8

49. Tch1 Pe7

50. Th8+ Pg8

1 - 0

Er dreigt:

51. Txc8+ Kxc8 en

Th8 mat.

Uit de voor ons zo ongelukkig verlopen wedstrijd De Uil - Caissa 1 (4-4), volgt hier mijn partij tegen T. Sneeuw jr.

wit: Rik Lith (N 2112)

zwart: T. Sneeuw jr (2003) Caro-Kann

- 1. e4 c6
- 2. d4 d5
- 3. Pd2 dxe4
- 4. Pxe4 Pf6!?

Een idee van Bronstein, waarmee hij enige mooie partijen gewonnen heeft.

- 5. Pxf6 gxf6

Het alternatief is 5. .. exf6, dat echter sporadisch in de toernooi-praktijk voorkomt.

Een eventueel pionneneindspel is verloren voor zwart, maar daar staat een gemakkelijke ontwikkeling tegenover en uit de praktijk blijkt dat zwart over voldoende tegenkansen beschikt.

- 6. Lc4 Lf5
- 7. Pe2 h5
- 8. c3 Dc7
- 9. a4 h4?!

Dubieus, zwart had beter e6 kunnen spelen om wat aan zijn ontwikkeling

te doen.

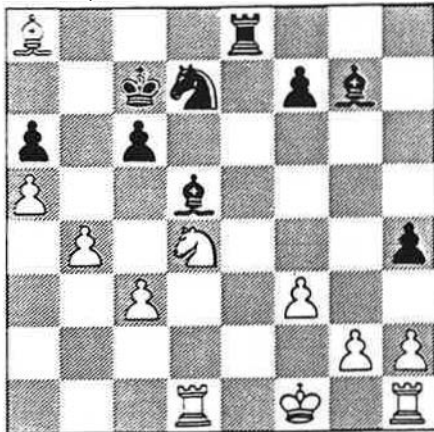
- 10. Db3! e6
- 11. Lf4 e5?

Beter is 9. .. Db6, waarop wit het beste de dames op het bord kan houden met Da2. Zwart moet dan om a5 te verhinderen welhaast zelf a5 spelen. Na 13.0-0 heeft wit groot ontwikkelingsvoordeel. Omdat zwart zelf a5 heeft moeten doen zal zijn koning moeilijk een veilig onderkomen vinden. De lange rochade is gevaarlijk omdat wit in a5 een aanknopingspunt vindt voor een aanval.

- 12. dxe5 fxe5
- 13. Lxe5! Dxe5
- 14. Dxb7 De7
- 15. Dxa8 Dc7
- 16. La6 Lh6
- 17. Db7 Dxb7
- 18. Lxb7 ...

Na dameruil staat wit voor een niet al te moeilijke technische klus.

18. ... Kd8
 19. a5 a6
 20. Pd4 Ld7
 21. Pb3 Te8+
 22. Kf1 Lf8
 23. Td1 Kc7
 24. La8 Le6
 25. Pd4 Ld5
 26. b4 Lg7
 27. f3 Pd7

Eindelijk kan zwart de loper winnen, maar de kosten zijn te hoog geweest: wit 3 pionnen en toren tegen paard en loper. Winnend voordeel dus.

28. Lxc6 Lxc6

29. Pxc6 Kxc6
 30. Kf2 Pe5
 31. The1 Th8
 32. Te4 f5
 33. Tf4 Th5
 34. c4 Pg6
 35. b5+ axb5
 36. cxb5 Kxb5
 37. Td5+ Ka6
 38. Tfxf5(?) ...

38. Td6+ was wel zo eenvoudig!

38. ... Txf5
 39. Txf5 Le5
 40. g3 hxg3+
 41. hxg3 Lc3
 42. g4 Pe7
 43. Th5 Lxa5
 44. f4 Ld2
 45. Kf3 Kb6
 46. f5 Kc6
 47. Ke4 Kd6
 48. g5 Pd5
 49. Th6+ Kc5
 50. Tg6 Pe7
 51. Tg7 Kd6
 52. f6 Pc6
 53. Kf5 Lc3
 54. Tb7 Pd4+
 55. Kg6 Pf3
 56. Tb3 Pe5+
 57. Kf5 1 - 0

Gedicht

de straat.
 verlaten aan beide zijden
 het troittoir.
 het dof weerkaatsen
 van mijn voetstappen
 door de planologische
 nieuwbouwwijk.
 het is woensdagavond
 en windkracht 7.
 daar fonkert reeds
 de gele lichtreclame.
 grolsch.
 de deur
 vecht bij het sluiten
 tegen de noordwester.
 de wedstrijdleader
 deelt mij in.
 goddank.
 wit.
 het bord.
 de stoel.
 ik zucht,
 en speel e2-e4.

(Hans Kemink)

DE ZOMERCOMPETITIE
1988

Frans Oranje

De achtste ronde is gespeeld.

Van Daalen staat bovenaan en nog niet alle spanning is weg. Het kante-
len ~~len~~ van de lijst laat de ondersten bovenaan komen. Een prachtig ge-
zicht.

Achtereenvolgens zagen we Frits Oostvogel, Maarten Leuw, David Essink
en daarna Maarten van Daalen bovenaan staan. Na de eerste rondes wordt
duidelijk dat veel mensen niet mee zullen doen. Bovendien speelt de
top van Caissa onderling een competitie van 10 rondes.

Na de vierde ronde wordt de lijst ingekort. Daarmee wijzigt het waarde-
cijfer, want dat begint vanaf 110 van onderen te tellen per 3 met 2 om-
laag! Maarten van Daalen kan het minder waarderen, en hij wordt ook met
grotere stappen genaderd: Bert Knop, Hemmes, Peter Rijke en Louiszoon!
Elwin Osterwald verspeelt min of meer zijn kansen. Ook ikzelf, ondanks
twee weken vakantie nog in de race, moet afhaken.

De 4e ronde is ook de meest rustige avond van het seizoen: EK Nederland-
Duitsland!, -met 7 tikkende klokken!

Bij de 7e ronde gebeurt er nog iets origineels: David Essink is na het
verlaten van de kop niet meer geweest. Maar dan komt broer Maarten bin-
nen en ik laat hem verder spelen op Davids plaats onder de naam Gebr.
Essink. Wat als David bij ronde 9 weer komt? Dan hoop ik natuurlijk dat
Maarten moet volleyballen of iets dergelijks.

Deze zomercompetitie heeft ook laten zien hoe vreselijk moeilijk het is
om van onder uit de lijst aan de top te komen. Bert Knop klom vanaf
nummer 89 met 995 punten in 8 rondes naar nummer 4 met 349 punten. Voor-
waar geen geringe prestatie, maar als Maarten van Daalen nog één keer
wint, is voor Knop nummer 1 niet meer te bereiken. Het is een scherpe
stelling aan het begin.

Maar hoe lager men in de winter eindigt, hoe gemakkelijker de zomer is
te winnen. Dat neemt niet weg dat Maarten toch een paar flinke winst-
partijen moest scoren om een zo riante positie te bereiken, als hij nu in-
neemt.

Nr.	Naam	StP1	WC	Punten	KS	Aant	Score	Perc	WP
1:	Daalen v.	77	60	278		8	6	75%	30.5
2:	Hemmes	66	60	305		8	6	75%	27.5
3:	Osterwald	53	62	346		8	6	75%	32.5
4:	Knop	2	62	349	2W	8	8	100%	24.5
5:	Louiszoon	61	62	364	1W	7	5	71%	25
6:	Rijke	76	64	373	1Z	7	4	57%	22
7:	Essink Gebr.	88	64	395		4	3	75%	11
8:	Aue	64	64	435	1Z	7	4	57%	22
9:	Steeners	22	66	442	1Z	7	5.5	78%	19
10:	Oranje	56	66	450		6	2.5	41%	19
11:	Zonjee	47	66	460	2Z	6	4	66%	20
12:	Leuw E.	37	68	462	1Z	5	4	80%	8
13:	Domens	54	68	463	1W	7	3.5	50%	24.5
14:	Koopmans M.	87	68	464	1Z	3	2	66%	7
15:	Hofman H.	91	70	466		6	4	66%	19.5
16:	Grimminck	65	70	468		8	3	37%	26.5
17:	Botermans	81	70	494		2	2	100%	1
18:	Valk de	68	72	497	1W	7	2.5	35%	23
19:	Troost	70	72	501	2W	6	2	33%	15.5
20:	Haas	80	72	508	1Z	5	1.5	30%	18.5
21:	Deege	82	74	508	2Z	2	1	50%	2.5
22:	Leuw B.	89	74	510	1W	3	1	33%	5

DEFINITIEVE

EINDSTAND WINTERCOMPETITIE

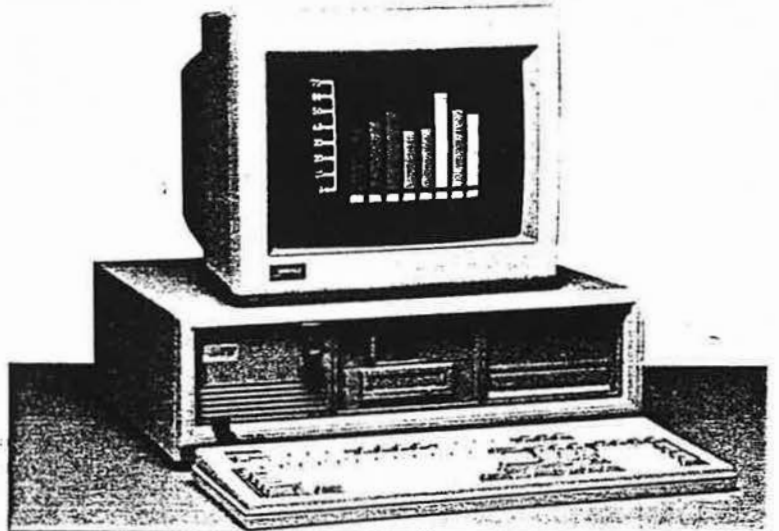
1987-1988 van S.V. CAISSA, na invoering van afgebroken partijen welke alle remise zijn verklaard.

Dit is ook de beginstand van de wintercompetitie '88-'89.

Nr.	StPl	Naam	WC	Punten	KS	Aant	Sc/Afg	Perc	WP	QuPu	Bij/Af
1-	6:	Lith	220	4910	1W	28	22.5	80%	364	4662	248
2-	103:	Royakkers (14)	219	4453	12	27	19	70%	346.5	4417	36
3-	1:	Kaar v.h.	218	4185		26	18	69%	357.5	4004	181
4-	2:	Leuw	217	3782	2W	28	18.5	66%	415.5	3528	254
5-	3:	Nielen	216	3734	62	28	16.5	58%	300.5	3626	108
6-	60:	Schaper	215	3475	32	29	17	58%	317	3094	361
7-	20:	Knop	214	3348	2W	30	17	56%	382	3131	217
8-	113:	Vos C.de (18)	213	3325	12	21	14.5	69%	153.5	3219	106
9-	64:	Verlinde	212	3307	22	27	16	59%	193.5	3072	235
10-	69:	Vos S.de	211	3291	1W	25	15	60%	352	3220	71
11-	5:	Wildschut	210	3288	12	29	15.5	53%	426	3182	106
12-	53:	Jonkman	209	3257	1W	21	14	66%	219	3257	0
13-	137:	Kamphuijs (22)	208	3244	12	5	4	80%	67	3045	199
14-	10:	Galekop	207	3187	12	16	11	68%	87.5	3083	104
15-	26:	Hofman	206	3185		22	14.5	65%	230	3081	104
16-	8:	Sterrenburg	205	3095	1W	25	13.5	54%	339	2900	195
17-	100:	Deken W.	204	3067	32	25	13.5	54%	230	3067	0
18-	38:	Roes	203	3064		19	9.5	50%	222.5	2966	98
19-	23:	Bach	202	3056	22	30	16	53%	317	3056	0
20-	50:	Wijchgel	201	3024	4W	24	16.5	68%	174.5	2847	177
21-	136:	Wismeijer (16)	200	2960		4	2	50%	38.5	2892	68
22-	22:	Nusink M.	199	2927	12	21	14	66%	223	2826	101
23-	13:	Paulis	198	2912	22	29	15.5	53%	326.5	2716	196
24-	33:	Jong P.de	197	2877		22	13.5	61%	207.5	2877	0
25-	72:	Rappard v.	196	2821		26	15	57%	240.5	2821	0
26-	4:	Ecluse de 1'	195	2818	3W	8	4	50%	92.5	2723	95
27-	58:	Bos	194	2810		24	12.5	52%	299.5	2620	190
28-	28:	Ammers v.	193	2801		28	17	60%	275	2614	187
29-	11:	Dirks	192	2765	1W	23	11.5	50%	248	2668	97
30-	21:	Buijs	191	2744	32	23	11.5	50%	254.5	2709	35
31-	14:	Petersma	190	2733	1W	25	11.5	46%	195.5	2799	-66
32-	82:	Steeners	189	2707	22	25	13	52%	235.5	2525	182
33-	27:	Hoogenboom	188	2650		17	8	47%	155.5	2650	0
34-	57:	Dekker	187	2635		26	14	53%	239.5	2312	323
35-	30:	Deken P.	186	2629	52	29	14	48%	276	2629	0
36-	17:	Smit	185	2620		30	16	53%	327.5	2620	0
37-	119:	Leijen (1/3 bnk)	184	2613	12	11	7.5	68%	123	2552	61
38-	48:	Starreveld	183	2581	1W	29	14.5	50%	243	2581	0
39-	43:	Cornelissen W.	182	2560		26	13.5	51%	259	2472	88
40-	99:	Deken A.(60)	181	2558	12	25	11.5	46%	185.5	2471	87
41-	65:	Wilde B.de	180	2557	1W	27	15.5	57%	250.5	2557	0
42-	134:	Lindeboom (1)	179	2527	1W	3	1	33%	59.5	2485	42
43-	109:	Scholten (24)	178	2501	1W	27	14	51%	320.5	2329	172
44-	36:	Hulst v.	177	2454		26	15	57%	302	2283	171
45-	19:	Kleef v.	176	2452		26	11	42%	225.5	2332	120
46-	16:	Zwet v.	175	2418		18	10	55%	164	2418	0
47-	41:	Kuyper	174	2401	2W	28	14	50%	266.5	2298	103
48-	18:	Mug	173	2394	12	25	11	44%	253	2307	87
49-	24:	Leviathan	172	2345		24	12.5	52%	228	2172	173
50-	73:	Potters	171	2340		24	12.5	52%	257.5	2129	211
51-	29:	Gruenbauer	170	2306	12	11	6.5	59%	144	2250	56
52-	39:	Jaspers	169	2298	12	23	12	52%	209	2298	0
53-	75:	Vervoort	168	2291	12	21	12.5	59%	181	2129	162

54- 12:Uiterwijk	167	2289	32	28	13.5	48%	302.5
55- 62:Cuypers	166	2267	1W	20	11.5	57%	161.5
56-108:Jonasse (60)	165	2254	2W	20	11.5	57%	180.5
57- 32:Steden v.	164	2239	1W	28	13.5	48%	266
58- 9:Spelbrink	163	2188	12	19	11	57%	224.5
59-117:Ruhe	162	2096		20	13	65%	196
60-102:Heer de (20)	161	2062		22	15	68%	217.5
61- 44:Zonjee	160	2042	12	27	10.5	38%	333.5
62- 49:Venderbosch	159	1973	1W	17	11	64%	123.5
63-122:Haan (60)	158	1971		18	8	44%	187
64- 66:Thomese	157	1952	12	24	11	45%	168
65- 71:Gebhard	156	1939	12	23	11.5	50%	226.5
66- 91:Osterwald	155	1938	2W	26	12.5	48%	236
67- 42:Domens	154	1905	1W	25	10	40%	192
68- 47:Oranje	153	1904		18	10.5	58%	92
69-114:Mueller(98)	152	1904		24	11.5	47%	261
70- 68:Morlema	151	1864		22	12	54%	236
71- 35:Prent (1/3 bnk)	150	1845		8	4.5	56%	110.5
72- 45:Neidig	149	1823		28	11.5	41%	252.5
73- 40:Barendregt	148	1813	12	19	8	42%	241.5
74-129:Schie v. (53)	147	1801	1W	1	0	0%	12.5
75- 79:Deken, Paula	146	1797		20	9	45%	140
76- 78:Louiszoon	145	1765		14	5.5	39%	140
77- 77:Goudzwaard	144	1765		20	10	50%	218.5
78-104:Ruyter v.Stev.de	143	1696		4	2	50%	46
79- 63:Ligtenstein	142	1688	12	21	8	38%	174.5
80- 55:Aue	141	1682	1W	19	8.5	44%	172.5
81-140:Grimmink	140	1682	12	1	0.5	50%	8.5
82- 67:Hemmes	139	1679		30	12.5	41%	282
83-130:Ritzen (62)	138	1666		4	0	0%	48.5
84-115:Ben Ali	137	1662	12	19	10.5	55%	193
85- 25:Cornelissen H.	136	1621		22	8	36%	170.5
86-106:Valk de (60)	135	1619	2W	30	12	40%	314.5
87- 59:Meurs v. (1/3 bnk)	134	1605	1W	7	4.5	64%	87
88- 61:Batenburg v.	133	1553		22	8.5	38%	179
89-128:Troost (108)	132	1550		12	8	66%	84
90- 34:Bartman	131	1547	2W	23	11	47%	197.5
91-126:Hofstede (102)	130	1526	12	9	7	77%	49
92- 81:Tongereren v.	129	1509		20	9	45%	154
93- 86:Gauw	128	1496	1W	29	10	34%	299.5
94- 37:Nobel	127	1493		8	5.5	68%	114.5
95- 51:Wolters	126	1485		14	7.5	46%	122.5
96- 70:Rijke	125	1479	1W	13	6	46%	124.5
97- 56:Daalen v.(1/3 bnk)	124	1457	2W	8	4.5	56%	66.5
98-139:Klauw v.d.	123	1425	22	4	1	25%	28
99-110:Bakker (63)	122	1417		18	7.5	41%	185
100-107:Veenstra (77)	121	1413	12	25	9.5	38%	234.5
101-138:Haas	120	1399		4	1	25%	20.5
102- 80:Botermans	119	1337		15	8	53%	102
103- 46:Kok	118	1333	2W	10	7.5	75%	129.5
104- 92:Deege	117	1319	32	25	9.5	38%	156.5
105-101:Giesen	116	1203	32	22	6.5	29%	158.5
106- 94:Pouw v.d.	115	1171	12	21	7	33%	139.5
107-125:Essink M. (117)	114	1121	12	9	3	33%	45.5
108- 15:Manuri	113	1114		10	6.5	65%	99
109- 88:Eymael	112	1039		20	6	30%	154.5
110- 89:Koopmans	111	995		20	8.5	42%	110.5
111- 85:Swartz	110	962	12	15	7	46%	114.5
112- 83:Frijda	109	962	22	11	5	45%	54
113- 93:Jong J.de(1/3 bnk)	108	942		12	3	25%	108
114-123:Essink D.(92)	107	920		10	2.5	25%	55
115-133:Wortel (112)	106	898		6	3.5	58%	25
116- 95:Leuw B.	105	874	4W	22	6.5	29%	85
117- 96:Manchoetoe	104	735	3W	5	2	40%	44.5
118-111:Oostvogel (60)	103	640	1W	15	1	6%	81
119- 84:Verstraeten	102	636	2W	6	4	66%	35.5
120- 76:Swirc	101	426	12	7	3.5	50%	31.5
121-118:Rooy de	100	404		6	1	16%	52.5
122-105:Gould (60)	99	338		6	2	33%	57

U N I E K E
AANBIEDING
 VOOR WIE DIRECT GOED WIL
AUTOMATISEREN!
 DE REVOLUTIONAIRE COMPAQ 386
 MAAKT UW NETWERK NOG SNELLER EN VOORDELIGER.

DE COMPAQ 386. EEN MINICOMPUTER IN HET HART VAN UW NETWERK

Een jarenlange expertise in computer-netwerken maakt het ons nu mogelijk u een direct operationeel, razendsnel, computer-netwerk aan te bieden. Centraal daarin staat de befaamde 32-bits minicomputer van Compaq die voor een gigantische tempoversnelling zorgt. Vanaf f 20.000,- kunt u nu over een eigen multi-usersysteem "onder Novell" beschikken. Wij installeren zelf (dus niet via derden) en ons opleidingsinstituut begeleidt uw medewerkers. **Wilt u meer informatie? Bel dan 030-349411 of stuur bijgaande antwoordkaart in.**

Hoofdkantoor
 St. Jacobsstraat 8, 3511 BS Utrecht
 Showrooms
 Weesperstraat 103, 1018 VN Amsterdam
 St. Jacobsstraat 8, 3511 BS Utrecht

JA ik wil direct goed automatiseren.
 zend mij vrijblijvend netwerk-informatie,
 bel ons voor een vrijblijvende afspraak.

Firmanaam: _____

T.a.v.: _____

Adres: _____

Plaats: _____

Postcode: _____

Telefoon: _____

Aan de VV-(advies)GROEP, antwoordnr. 9142, 3500 ZA Utrecht.